

Til medlemmerne af
Danske Regioners bestyrelse
m.fl.

11-12-2025

MOD-2025-00234

Ulla Riel

Dagsorden for møde i Danske Regioners bestyrelse den 18. december 2025

Deltagere: Anders Kühnau, Mads Duedahl, Trine Birk Andersen, Lars Gaardhøj, Bo Libergren, Mette With Hagensen, Mogens Nørgaard, Leila Lindén, Anders G. Christensen, Randi Mondorf, Camilla Hove Lund, Christoffer Buster Reinhardt, Per Larsen, Martin Jakobsen, Karin Friis Bach, Peter Westermann, Tormod Olsen

Afbud:

Mødested: Danske Regioner, Dampfærgevej 22, 2100 København Ø

Indholdsfortegnelse

1 (Fortrolig).....	5
2 (Fortrolig).....	5
3 (Fortrolig).....	5
4 (Fortrolig).....	5
5 (Fortrolig).....	5
6 (Fortrolig).....	5
7 (Offentlig) Anbefalinger til national strategi for råstoffer.....	6
8 (Offentlig) Opdateret plan og status for generationsforureninger	12
9 (Fortrolig).....	15
10 (Fortrolig)	15
11 (Fortrolig)	15
12 (Offentlig) Udpegning af storskalaprojekter og tilhørende økonomi til den digitale taskforce	16
13 (Fortrolig)	18
14 (Fortrolig)	18
15 (Offentlig) Åbent Hospital 2026	19
16 (Offentlig) Orientering om valgkampagne	22
17 (Fortrolig)	24
18 (Fortrolig)	24
19 (Offentlig) Høringssvar - Afklaringspladser	25
20 (Offentlig) Høringssvar - Udkast til lovforslag om ændring af lov om solarier, lov om forbud mod salg af tobak og alkohol til personer under 18 år og forskellige andre love.....	27
21 (Offentlig) Høringssvar - Udkast til bekendtgørelse om unges arbejde	30
22 (Offentlig) Høringssvar - Udkast til lovforslag om erhvervsuddannelser mv.	32
23 (Offentlig) Høringssvar - Lov om ændring af anvendelse af tvang i psykiatrien mv.	36

24 (Offentlig) Høringssvar - Lovforslag vedr. ny model for udbetaling af erstatninger i patienterstatningssager m.v.	38
25 (Offentlig) Hverv - Ændring i Psykiatri- og Socialudvalget samt Løn- og Praksisudvalget.....	43
26 (Offentlig) Generelle orienteringer.....	45
27 (Fortrolig)	50
28 (Offentlig) Formandens meddelelser	51
29 (Fortrolig)	51
30 (Offentlig) Næste møde.....	52
31 (Offentlig) Eventuelt.....	53
32 (Fortrolig)	53

1 (Fortrolig)

2 (Fortrolig)

3 (Fortrolig)

4 (Fortrolig)

5 (Fortrolig)

6 (Fortrolig)

7 (Offentlig) Anbefalinger til national strategi for råstoffer

Bente Villumsen
EMN-2024-01242

Resumé

Ifølge regeringsgrundlaget vil regeringen tage initiativ til en national råstofstrategi. Danske Regioner har udarbejdet et indspil med anbefalinger om forsyningssikkerhed, mere genanvendelse og bedre vilkår for naboer og lokalområder til råstofgrave.

Danske Regioners bestyrelse behandlede et første udkast til Danske Regioners anbefalinger til en national råstofstrategi på mødet den 26. juni 2025. Her blev det besluttet, at Udvalget for Miljø og Klima skulle drøfte anbefalingerne forud for en ny bestyrelsesbehandling. Udvalget behandlede anbefalingerne den 19. september og 4. december 2025.

.

Indstilling

Det indstilles,

at bestyrelsen godkender udkast til indspil til den kommende nationale råstofstrategi med anbefalinger vedrørende forsyningssikkerhed, cirkulær økonomi og påvirkning af lokalsamfundet.

Sagsfremstilling

Regeringen har både i regeringsgrundlaget fra 2022 og senest i [Aftale om sundhedsreform 2024](#) tilkendegivet, at man vil tage initiativ til at udarbejde en national råstofplan, som understøtter bæredygtig indvinding af sand og grus og mere genanvendelse af byggematerialer.

Der er ikke afsat midler til arbejdet med råstofstrategien i regeringens finanslovsforslag for 2026, men det er sekretariatets vurdering, at regeringen vil forsøge at levere på udestående initiativer i regeringsgrundlaget inden et kommende folketingsvalg. Tilingen for et indspil på råstofområdet er derfor god.

Danske Regioner har udarbejdet et samlet indspil til en national råstofstrategi. Indspillet bygger videre på [Danske Regioners udspil fra 2020](#) og er centreret omkring tre temaer for en mere helhedsorienteret råstofforsyning. Det drejer sig om:

- A. Fortsat forsyningssikkerhed på et råstofmarked under forandring
- B. Mere genanvendelse og bæredygtighed

C. Bedre vilkår og værdi for naboer og lokalsamfund med råstofindvinding

Danske Regioners råstofindspil er behandlet af bestyrelsen den 26. juni 2025 og igen af Udvalget for Miljø og Klima den 19. september.

Sekretariatet har efterfølgende foretaget en sproglig gennemskrivning af anbefalingerne og skærpet budskaberne i forhold til borgerhensyn, balancen mellem ressourcehensyn og forsyningssikkerhed samt behovet for en styrket råstofgenanvendelse. Indspillet adresserer også udfordringer med klagenævnets ophævelse og hjemvisning af råstofplaner samt de stigende krav til miljøvurderinger, som skaber udfordringer for både myndigheder og forsyningssikkerheden.

Det vedhæftede forslag til indspil indeholder følgende 10 anbefalinger til arbejdet med en national råstofstrategi:

Anbefalinger til fortsat forsyningssikkerhed på et marked under forandring

1. Råstofloven skal opdateres

Råstofloven er ude af trit med nutidens behov og hensyn. Råstofloven er skrevet til en tid med rigelige råstoffer, nu skal fokus flyttes fra udnyttelse af forekomsterne til bæredygtig forvaltning af ressourcerne – uden at sætte samfundets udvikling og den grønne udvikling i stå. Loven skal sikre beskyttelse af natur og miljø uden unødigt bureaukrati, og regionerne skal have mulighed for at inddrage de relevante hensyn i planlægning og tilladelser. En ny råstoflov skal også give mulighed for at tage større hensyn til naboerne, både i forbindelse med råstofplanlægningen og i de konkrete råstoftilladelser.

2. Råstofferne skal bruges med omtanke

Potentialerne for alternative materialer bør udnyttes bedre, og det skal være trygt at vælge alternativer til grusgravsmaterialer. Materialerne skal være tilgængelige geografisk, økonomisk, kvalitets- og sundhedsmæssigt. Første skridt er at kortlægge muligheder og barrierer for at erstatte flere råstoffer med alternative materialer som jord, byggeaffald (beton, mursten og lignende) og import. Kortlægningen skal bruges til at anviser nye veje for at udnytte andre ressourcer. Det har potentiale til at dæmpe efterspørgslen efter råstoffer og dermed øge den fremtidige forsyningssikkerhed.

3. Offentlige bygherrer skal gå foran og påvirke markedet

Mange offentlige myndigheder tager allerede et medansvar for at reducere og omstille forbruget af råstoffer, når de bygger nyt eller renoverer. Men der er brug for at få alle med og for at arbejde mere systematisk. Derfor skal der indføres obligatoriske råstofbudgetter i alle ministerier, regioner og kommuner. Et råstofbudget skal redegøre for større projekters

materialebehov, samt hvordan råstofforbruget søges begrænset, f.eks. ved substitution eller øget genanvendelse. Råstofforbruget kan herved indgå på lige fod med et økonomisk budget og beregning af klimaeffekter, når der er tale om større bygge- og anlægsprojekter. De offentlige myndigheders ændrede efterspørgsel vil give private entreprenører et incitament til at finde nye løsninger på markedet, hvilket vil bidrage til den fremtidige forsyningssikkerhed.

4. Ressourcebesparende teknologi skal afprøves i stor skala

Vi skal fortsat optimere udnyttelsen af råstoffer. Mange aktører udvikler nye, ressourcebesparende bygge- og anlægsmetoder, men disse gør først en reel forskel, når de kommer op i skala. Det bør staten understøtte ved at etablere et Bygge- og anlægsteknologisk Udviklings- og Demonstrationsprogram (BUDP), hvor myndigheder, virksomheder, forskere og andre aktører indgår i et partnerskab, der skal teste og udbrede nye løsninger.

Anbefalinger til mere genanvendelse og bæredygtighed

5. Økonomiske incitamenter skal understøtte omstillingen

Der bør arbejdes mere med, hvordan økonomiske incitamenter kan bidrage til at mindske råstofforbruget og fremme genanvendelse. Det skal kunne betale sig at genanvende de materialer, der allerede er i brug, og afgifterne på råstofindvinding og affaldsdeponi skal afspejle ressourcebelastningen ved at bruge jomfruelige byggematerialer.

Det høje råstofforbrug i Danmark tyder på, at den nuværende råstofafgift på 5,56 kr. pr. kubikmeter er for lav til at virke som et incitament til at omstille forbruget. Til sammenligning er afgiften i Sverige tre gange så høj, idet den udgør 23 svenske kroner, svarende til 16 danske kroner.

De virksomheder, der indvinder råstoffer, vil typisk overvælte de højere afgifter på kunderne. Både private og offentlige bygherrer får således et incitament til at efterspørge ressourcebesparende løsninger og alternative materialer.

En forhøjet afgift kan eventuelt differentieres i forhold til hvor meget/lidt af ressourcen, der er tilbage i Danmark. En anden mulighed er at tage hensyn til de involverede borgere ved at øge afgiften, jo tættere på beboelse råstoffernes indvindes.

6. Der er brug for en markedsplads for råstofmaterialer

Det skal være nemmere at anvende sekundære råstoffer (beton, mursten og lignende). Genanvendte og alternative materialer skal kunne afsættes på et marked – måske gennem en digital platform. Det vil være hensigtsmæssigt fremover at arbejde med produktblade for de sekundære råstoffer på linje med de produktblade, som allerede nu bruges på råstofområdet. Et produktblad beskriver egenskaber og anvendelsesmuligheder for specifikke råmaterialer.

Markedet skal understøttes af ressourcepladser til mellemlagring af overskudsmaterialer som jord og byggematerialer fra nedrivningsprojekter mv., så de kan indgå som ressourcer som alternativ til nyindvundne råstoffer.

7. Alle problematiske stoffer skal ud af byggeriet

Nye byggerier skal opføres af materialer, der kan genbruges eller genanvendes uden risiko. For at kunne genbruge byggematerialer effektivt skal man vide, hvilke stoffer de indeholder, så de ikke ender med at forurene nye produkter eller udgøre en sundhedsrisiko. De første skridt er taget via reglerne om selektiv nedrivning, der bl.a. skal sikre, at problematiske stoffer frasorteres, når etagearealer på 250 m² og derover fjernes. Virksomheder, der står for den type nedrivning, skal være autoriseret af Miljøstyrelsen.

Ved nybyggeri skal der arbejdes videre med at forebygge og undgå anvendelsen af problematiske stoffer via vedtagelse af nye standarder, certificeringer og krav om materialepas. Det vil samtidig understøtte, at materialerne kan bruges igen og sælges med høj værdi.

Anbefalinger om bedre vilkår og værdi for naboer og lokalsamfund med råstofindvinding

8. Lokalområder skal tilføres værdi

Det vil være rimeligt, at en del af den økonomiske gevinst, der er forbundet med indvindingen af råstoffer, går til at gøre det lettere at være naboer til en råstofgrav. Det kan bidrage til en større accept af råstofaktiviteten fra lokalområdet.

Vi foreslår, at råstofafgiften hæves, og at en del af midlerne øremærkes til at afværge gener og skabe varige forbedringer for de omkringboende borgere og lokalsamfundet. Det kan fx handle om, at kommunen får økonomisk mulighed for at tilpasse infrastrukturen. Herved kan råstoftransporten omlægges og ske længere væk fra boligområder. Der kan bygges stier, så børn kan komme sikkert i skole osv. Det kan også handle om at skabe forbindelse og adgang til nye naturområder, etablere fællesfaciliteter mv.

En lignende ordning findes allerede i forbindelse med vedvarende energi, hvor opstillerne af energianlæg er pålagt at indbetale et beløb til en grøn pulje. Kommunen administrerer midlerne, som især skal gå til projekter, som nære naboer søger, og til grønne tiltag i kommunen.

9. Kompensation til naboerne

Mulighederne for en individuel og direkte kompensationsydelse til de mest berørte borgere omkring en råstofgrav bør også udforskes.

Der kan findes inspiration hertil i de ordninger i VE-loven, som skal fremme lokalbefolkningens accept af udbygningen med vindmøller og solceller.

Fx har husstande, der ligger i en vis afstand til en vindmølle eller et større solcelleanlæg, ret til en VE-bonus. Og naboer har ret til at forlange, at opstilleren af vindmøllerne køber huset, hvis de ikke længere vil bo der, efter

at vindmøllerne er sat op. Og de kan gratis bede myndighederne om at vurdere, hvor meget deres hus vil tabe i værdi, når vindmøllerne kommer op.

10. Udnyt potentialet for ny natur, biodiversitet og aktiviteter for befolkningen

Allerede når et graveområde planlægges, kan arbejdet med den langsigtede udvikling gå i gang. Lokalbefolkningen skal inddrages i en tidlig dialog om, hvilke muligheder de prioriterer i forbindelse med efterbehandlingen af en råstofgrav. Mulighederne er nemlig mange - og mange af dem kan eksistere side om side, hvis det planlægges rigtigt.

Det gælder mulighederne for at give naturen nyt liv og understøtte den biodiversitet, som råstofgravningen naturligt sætter i gang. Mange steder er resultatet æstetiske og spændende landskaber. Og det gælder i forhold til de mange muligheder for aktiviteter i form af fx friluftsliv, træning, kulturaktiviteter, undervisning og naturformidling. Kun fantasien sætter grænser her.

Partnerskaber, også med virksomheder, dialog og samskabelse med lokalbefolkningen og ildsjæle gør det muligt at få maksimalt udbytte af den forandring, som en råstofgrav giver mulighed for, når den er gravet færdig. Lodsejeren og råstofindvinderen kan også med fordel inddrages i dialogen. Måske er der mulighed for at grave området eller en del af området færdigt hurtigt eller hurtigere end planlagt, så efterbehandling af råstofgravene kan komme i gang til gavn for lokalbefolkningen.

Råstofarealerne kan også spille en rolle i arealomlægningen i Grøn Trepert og fremme af biodiversitet. De lokale treparter, som udarbejder lokale omlægningsplaner, opfordres til at indgå i dialog med regionerne om et samarbejde herom.

Økonomi

Ingen bemærkninger

Sekretariatets bemærkninger

Bestyrelsen behandlede anbefalinger til råstofstrategien på bestyrelsesmødet den 26. juni 2025, hvor sagen blev sendt tilbage til udvalget. Udvalg for Miljø og Klima har behandlet sagen på møder den 19. september og 4. december 2025, hvor et enigt udvalg besluttede at indstille anbefalingerne til bestyrelsens godkendelse.

Kommunikation

Ingen bemærkninger

Bilag

1. Notat - anbefalinger til national råstofstrategi 2025 (1816545 - EMN-2024-01242)

8 (Offentlig) Opdateret plan og status for generationsforureninger

Christian Andersen
EMN-2024-01370

Resumé

Den årlige opdatering af planen for generationsforureninger er gennemført, og planen skal sendes til Miljøstyrelsen. Finansiering af planens fase 1 er på plads, og projekterne er under gennemførsel. Der arbejdes for at nå en milepæl opstillet i forhold til EU-kommissionen, om at fire projekter skal være i gang i 2. kvartal 2026. Der foreligger en vurdering af prisen for fase 2 på 2,5 mia. kr. Der er desuden identificeret syv forureninger, som med stor sandsynlighed lever op til kriterierne for en generationsforurening

Indstilling

Det indstilles,
at bestyrelsen godkender status for gennemførelsen af plan for generationsforureninger forud for udsendelse til Miljøstyrelsen.

Sagsfremstilling

Danske Regioner skal ifølge tilskudsbekendtgørelsen for generationsforureninger årligt opdatere planen for generationsforureninger og sende den til Miljøstyrelsen. Planen indeholder tre faser, hvor den første er fuldt finansieret og under gennemførsel. Fase 2 og 3 er endnu ikke finansieret eller igangsat.

Fase 1

De samlede udgifter for fase 1 er opgjort til 1.417,4 mio. kr. jf. nedenstående tabel.

Lokalitet	Region	Målsætning	Budget, mio. kr.
Høfde 42	Region Midtjylland	Afværge	740
Cheminovas gamle fabriksgrund	Region Midtjylland	Afværge	121
Cheminovas nuværende fabriksgrund	Region Midtjylland	Undersøgelser	2
Kærgård Klitplantage	Region Syddanmark	Afværge	100
Himmark Strand	Region Syddanmark	Afværge	350

Det tidligere Grindstedværkets fabriksgrund	Region Syddanmark	Undersøgelser	50
Lundtoftevej	Region Hovedstaden	Undersøgelser	10
Naverland 26 A og B	Region Hovedstaden	Undersøgelser	9
Vestergade 5	Region Hovedstaden	Undersøgelser	1
Collstropgrunden	Region Hovedstaden	Undersøgelser & afværge	25
Miljøstyrelsens administration	Region Hovedstaden	Administration	11
Sum			1.417

Den samlede finansiering til rådighed efter PL-regulering er 1.450,4 mio. kr. Herunder bidrager private donationer med 150 mio. kr. Dermed kan fase 1 gennemføres frem mod 2031.

Ud af den statslige finansiering stammer 280 mio. kr. fra EU's genopretningsfond. Regeringen har i den forbindelse opstillet en milepæl til kommissionen, om at der er fire fuldskala afværgeprogrammer i gang senest i 2. kvartal af 2026. At være i gang er defineret som, at der er underskrevet en entreprisekontrakt. Ud fra den definition er en afværge i gang på Kærgård Klitplantage og på Høfde 42.

Der er planlagt yderligere tre afværge i fase 1, nemlig på Collstrop, Himmark Strand og Cheminovas gamle fabriksgrund. Her afhænger en igangsættelse senest i andet kvartal 2026 af, om regionerne kan opnå de relevante miljøtilladelser fra stat og kommune. Pt. ser det ikke ud til, at der kan indgås kontrakt på Himmark Strand før efter 2. kvartal 2026, mens det fortsat er muligt at nå i mål med Collstrop og Cheminovas gamle fabriksgrund. Sekretariatet er i dialog med Miljøministeriet, de relevante styrelser og kommuner om denne udfordring.

Fase 2 og 3

I nærværende plan prissættes fase 2 til knap 2,5 mia. kr. for de syv projekter, der er opsummeret i tabellen nedenfor. "

Lokalitet	Region	Målsætning	Vurdering , mio. kr.
Gl. fabriksgrund	Region Midtjylland	Metodeudvikling	25
Cheminovas nuværende fabriksgrund	Region Midtjylland	Undersøgelse	420
Collstrop	Region Hovedstaden	Pilotforsøg	49,5

Lundtoftevej	Region Hovedstaden	Afværge	152,4
Vestergade	Region Hovedstaden	Afværge	183,3
Naverland	Region Hovedstaden	Afværge	344,4
Det tidligere Grindstedværkets fabriksgrund	Region Syddanmark	Afværge	1.304
Total			2.479

Der arbejdes på at komme med et udspil om fase 2 ultimo 2026, der kan sendes til regeringen. De undersøgelser og programmer, der er gennemført i fase 1, har givet regionerne et afsæt for bedre projektbeskrivelser for projekterne i fase 2 - herunder et mere solidt funderet prisestimat end tidligere. Der indgår dog fortsat en del usikkerheder, som også varierer meget de enkelte projekter imellem.

Fase 3 kan ikke prissættes i sin helhed, inden projekterne i fase 2 er gennemført.

Foreløbige nye kandidater

Siden den første plan over de 10 generationsforureninger blev opstillet, har Danske Regioner kommunikeret, at der kan være flere end de 10 sager, der kvalificerer sig til at være generationsforureninger. Kriteriet for en generationsforurening blev i forbindelse med formuleringen af den oprindelige plan udpeget som en forurening, der var i offentlig indsats samt anslås at have et fremadrettet udgiftsniveau på over 50 mio. kr.

Styregruppen for generationsforureninger peger på mindst syv sager, der med stor sandsynlighed lever op til kriterierne for generationsforureninger. De syv sager er oplistet i tabellen nedenfor.

Lokalitet	Region
Tidl. Korsør Brandskole	Region Sjælland
Kemira	Region Nordjylland
Møllevej	Region Hovedstaden
Kirkebjerg Parkvej	Region Hovedstaden
Hedelykken	Region Hovedstaden
Howitzvej	Region Hovedstaden
Farum Industrikvarter	Region Hovedstaden

Fælles for de syv sager er, at der er behov for yderligere undersøgelser, hvis miljøpåvirkningens omfang skal vurderes, og hvis et prisestimat for en indsats skal opstilles.

Økonomi

Ingen bemærkninger

Sekretariatets bemærkninger

Status for plan for generationsforureninger og listen over de syv kandidater er godkendt af styregruppen for generationsforureninger, der består af de regionale udviklingsdirektører fra de fem regioner.

Kommunikation

Ingen bemærkninger

Bilag

1. 2025 Status for generationsforureninger 25-11-2025 (1817465 - EMN-2024-01370)

9 (Fortrolig)

10 (Fortrolig)

11 (Fortrolig)

12 (Offentlig) Udpegning af storskalaprojekter og tilhørende økonomi til den digitale taskforce

Cecilie Bisgaard-Nøhr
EMN-2024-00924

Resumé

I Den Digitale Taskforce for Kunstig Intelligens i den offentlige sektor er der udpeget tre storskalaprojekter. Blandt disse initiativer er et regionalt initiativ om automatiseret dokumentation. Her er der over en fireårig periode afsat 39,1 mio. kr. fra statens side med minimum tilsvarende regional medfinansiering.

Taskforcens politiske udvalg har besluttet at udskyde forhandlingerne om den tilknyttet gevinstrealisering fra indsatsen til ØA27.

Indstilling

Det indstilles,
at bestyrelsen tager orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

På Danske Regioners bestyrelsesmøde den 25. september 2025 gav bestyrelsen mandat til, at der på bestyrelsesmødet i Den Digitale Taskforce for Kunstig Intelligens (herefter taskforcen), blev peget på storskalaprojekter om:

- Automatiseret dokumentation
- Sundhedsmonitorering og -screening

Efterfølgende var der på taskforcens bestyrelsesmøde den 3. november 2025 enighed om at pege på tre storskalaprojekter med en samlet statslig finansiering i årene 2026-2029 på 142,7 mio. kr. med minimum tilsvarende medfinansiering. De tre endeligt udvalgte storskalaprojekter er:

- Automatiseret dokumentation
- Digital assistent til borgere og virksomheder
- Digital assistent til medarbejdere

Dette blev politisk bekræftet på et møde den 1. december 2025 i taskforcens politiske udvalg bestående af finansministeren, digitaliseringsministeren, formanden for KL og formanden for Danske Regioner. Her blev det desuden besluttet at udskyde forhandlingerne om gevinstrealiseringen knyttet til disse aktiviteter til ØA27.

De udvalgte initiativer skal bidrage til at understøtte taskforcens vision om, at medarbejdere, borgere og virksomheder gennem brug af kunstig intelligens får 'mere tid til det vigtige', samt understøtte taskforcens tre målsætninger:

1. En effektiv og innovativ offentlig sektor
2. Skræddersyet og nem interaktion med offentlige myndigheder
3. Forstærket faglighed og kerneopgaven i fokus

Herunder skal de udvalgte storskalaprojekter bidrage til at frigive 30.000 årsværk frem mod 2035, som er et af de underliggende mål i taskforcens målbillede.

Automatiseret dokumentation

Der blev afsat 39,1 mio. kr. hen over årene 2026-2029 til et regionalt initiativ under storskalaprojektet automatiseret dokumentation, hvor alle regionerne har budt ind med aktiviteter, herunder bl.a. løsninger med tale-til-tekst og ambient scribe, der giver mulighed for at transskribere og opsummere en samtale mellem læge og patient og automatisk tilpasse input til EPJ-systemet. Med automatiseret dokumentation får regionerne mulighed for at bruge kunstig intelligens til at understøtte den daglige dokumentationsbyrde og frigive tid til andre opgaver. Alle regionerne kommer til at skalere løsninger inden for området men ud fra hver sit regionale projekt, hvor de selv har mulighed for at fokusere skaleringen af deres indsats inden for en selvvalgt teknisk løsning og klinisk eller administrativt område.

Udover det økonomiske tilskud fra staten vil der blive opsat tværregional governance og evaluering for at sikre, at aktiviteterne skaber læring på tværs af regionerne, og så vidt muligt efterfølgende vil kunne skaleres på tværs, hvis dette besluttes.

Digital assistent til borgere og virksomheder

Projektet Digital Assistent til Borgere og Virksomheder er en forlængelse af et allerede besluttet initiativ i Den Fællesoffentlige Digitaliseringsstrategi 2026-2029, der har til formål at tilbyde borgerne en mere sammenhængende offentlig digital service, som i højere grad tager udgangspunkt i den enkelte borgers konkrete situation og behov. Der er dog ikke yderligere regional deltagelse eller økonomi knyttet til taskforcens aktiviteter for dette initiativ på nuværende tidspunkt.

Digital assistent til medarbejdere

Projektet Digital Assistent til Medarbejdere fokuserer på kommunale og statslige aktiviteter. Regionerne arbejder sideløbende med egne aktiviteter på området, men disse indgår ikke som en del af taskforcens aktiviteter.

Desuden blev det på bestyrelsesmødet besluttet, at

- taskforcen vil følge aktiviteter under de to øvrige storskalaprojektkandidater, der ikke blev udvalgt; Sundhedsmonitorering og -screening samt Driftsoptimering. Dertil vil

taskforcen se på afklaring af lovarbejde om delvis automatiske afgørelser.

- taskforcen *ikke* skal afsætte midler til kommunale og regionale compliance enheder, som skulle give mulighed for at styrke det tværregionale arbejde med juridiske sager bl.a. i forbindelse med øget krav fra AI-forordningen. Det er til drøftelse i regionerne, hvorvidt der fortsat skal etableres en fællesregional compliance enhed til trods for, at økonomien ikke blev prioriteret i taskforcen.

Økonomi

Der bliver i årene 2026-2029 afsat 39,1 mio.kr. til regionerne til initiativet om at skalere løsninger til automatiseret dokumentation. Midlerne fordeles med 6,1 mio. kr. i 2026 og 11 mio. kr. årligt i 2027-29.

Midlerne forudsætter minimum en tilsvarende regional medfinansiering.

Sekretariatets bemærkninger

Ingen bemærkninger

Kommunikation

Udpegningen af storskalaprojekterne forventes at blive delt i en pressemeddelelse sammen med KL, Digitaliseringsministeriet og Finansministeriet medio december. Efterfølgende forventes der at blive lavet presse med case historier fra regionerne om de specifikke aktiviteter primo 2026.

Bilag

13 (Fortrolig)

14 (Fortrolig)

Resumé

Søndag den 7. september 2025 afholdt de fem regioner Åbent Hospital. I denne sag lægger sekretariatet op til, at vi gentager den fælles åbent husbegivenhed i 2026. Det er anbefalet i en evaluering fra kampagnegruppen. Gruppen består af kommunikationsrådgivere fra Danske Regioner og de fem regioner, hvor sidstnævnte har hentet viden ude hos de deltagende hospitaler.

Åbent Hospital er dagen, hvor regionerne inviterer danskerne inden for på hospitalerne, hvor de kan opleve, hvad der sker, og hvad der arbejdes på for at fremtidssikre vores sundhedsvæsen.

Åbent Hospital havde i 2025 både arrangements- og deltagerrekord. Erfaringen er, at arrangementerne er meget populære, og at borgerne bliver gode ambassadører for det regionale sundhedsvæsen, når de har været til Åbent Hospital.

Indstilling

Det indstilles,

- at bestyrelsen godkender, at der igen næste år afholdes Åbent Hospital i alle regioner den første søndag i september, altså den 6. september 2026.
- at bestyrelsen bevilliger 250.000 kr. til en landsdækkende kampagne, der signalerer åbenhed og markedsfører begivenheden Åbent Hospital i 2026. Bevillingen søges fra bestyrelsespuljen.
- at bestyrelsen opfordrer så mange hospitaler som muligt og gerne andre dele af det regionale sundhedsvæsen til at deltage med små eller store arrangementer. Det er ikke størrelsen, der afgør det. Arrangementerne kan spænde fra en enkelt afdeling på et hospital til et stort byggeri.

Sagsfremstilling

Om Åbent Hospital i 2025

Den 7. september 2025 afholdt de fem regioner Åbent Hospital 25 steder rundt i landet. I alt besøgte 21.209 danskere hospitalsbyggerier, hospitaler, Steno Diabetes Centre, neurocentre, præhospitaler og som noget nyt også sociale institutioner i Region Syddanmark.

Det var besøgsrekord og arrangementsrekord siden første Åbent Hospital i 2017. I evalueringen meldte hospitalerne om stor tilfredshed med planlægning, omtaler og afvikling.

Arrangementet er stærkere, jo flere er med. Fra de store hospitalsbyggerier til hospitaler i drift og enkelte afdelinger på et hospital. Åbent Hospital favner det hele. Flere deltagende vil sende et tydeligt signal om åbenhed.

I 2025 fordelte de over 21.000 besøgende sig på følgende måde på de 25 steder:

Region Nordjylland

Hospitalsbyen i Aalborg Øst: 3.209

Region Hovedstaden

Bispebjerg Hospital: 200

Amager Hospital: 700

Steno Diabetes Center Copenhagen: 400

Herlev Hospital: 2.400

Region Hovedstadens Akutberedskab: 440

I alt: 4.140 gæster

Region Midtjylland

Aarhus Universitetshospital: 2.100

Hammel Neurocenter: 300

Præhospitalet i Silkeborg og Horsens (to ambulancestationer): 700

Regionshospitalet Randers: 900

Regionshospitalet Viborg: 1.100

Regionshospitalet Gødstrup: 450

Regionshospitalet Silkeborg: 500

I alt: 6.050 gæster

Region Sjælland

Projekt Sjællands Universitetshospital i Køge: 380

Holbæk Sygehus: 330

Ambulancebasen i Ringsted: 400

I alt 1.110 gæster

Region Syddanmark

Det nye OUH: 5.400

Esbjerg Sygehus: 875

Ambulancestationen i Odense og Ambulancestationen i Sønderborg: 320

Socialcenter Lillebælt: Egely, Ungehuset Røjleskov, Kingstrup, Syrenparken og

Nymarksvej Autismecenter: 100

I alt: 6.700 gæster

En håndfuld arrangementer krævede tilmelding af praktiske årsager, og typisk blev der meget hurtigt udsolgt. Danske Regioner havde i tæt samarbejde med regionerne udarbejdet en landsdækkende annonsekampagne og en

presseindsats med et treminutters indslag fra Herlev Hospital i TV-Avisen om Åbent Hospital og omtale af besøgsrekorden i landsdækkende og regionale aviser via indslag til Ritzau.

Økonomi

Der ansøges om en bevilling på 250.000 kr. inkl. moms. Bevillingen søges fra bestyrelsespuljen.

Der er i budget 2026 afsat 3,7 mio. kr. til bestyrelsens pulje. Der er forud for dette bestyrelsesmøde disponeret 1.150.000 kr. fra puljen i 2026.

Sekretariatets bemærkninger

Ingen bemærkninger.

Kommunikation

Ingen bemærkninger.

Bilag

Resumé

Bestyrelsen afsatte i november 2024 2 mio. kr. fra bestyrelsespuljen 2025 til en demokratikampagne op til regionalvalget. Regionerne bidrog desuden med 1 mio. kr. Kampagnen "Der er meget på spil til regionalvalget" er nu afviklet. Formålet var at styrke borgernes interesse for regionerne og øge valgdeltagelsen. Bestyrelsen vil på mødet få en kort præsentation af indsatsen.

Indstilling

Det indstilles,
at bestyrelsen tager orienteringen om Stem 2025-kampagnen til efterretning.

Sagsfremstilling

De i alt 3 mio. kr. fra henholdsvis bestyrelsespuljen og de fem regioner er anvendt til kampagnen "Der er meget på spil til regionalvalget". Kampagnen har kørt i radio, tv og på bannerannoncer for at opnå opmærksomhed og rækkevidde i hele landet. Kampagnematerialet er anvendt af alle fem regioner til valgaktiviteter og annoncer.

Sloganet "Stem Med", som blev udviklet i 2021 med KL, var gennemgående i konceptet. "Stem Med" blev også anvendt i 2025 af KL, kommuner og civilsamfund med flere.

Alle kampagneaktiviteter er udført i samarbejde med en regional kampagnegruppe med repræsentanter fra alle fem regioner, hvor Danske Regioner har været projektleder.

Valgforsker og professor ved København Universitet, Kasper Møller Hansen, udtalte følgende efter valget i en pressemeddelelse fra Danske Regioner:

"Så vi ind i krystalkuglen var demografien imod os. De mange kampagneaktiviteter på tværs af kanaler har helt sikkert haft en betydning for valgdeltagelsen. Der har både Danske Regioner, KL og de enkelte regioner og kommuner, men også Constructive Institute med fonde i ryggen gjort meget."

Liste med aktiviteter

- **National demokratikampagne "Der er meget på spil til regionalvalget"** på tv og bannerannoncer og i radio med fire film inden for områderne sundhed, miljø/forurening og psykiatri. Materialet

anvendt af regionerne lokalt til valgmøder, på busser i bybilledet, biografer, TV mm.

- **Optakt med Stem Med-badges** til debattørerne på scenen i Danske Regioners telt på Folkemødet på Bornholm, hvor Danmarks største badge med Stem Med-budskabet fyldte en teltvæg. Badges også brugt af debattører til Klimafolkemødet, og til Ungdommens Folkemøde bidrog vi med Stem Med-plakater på scenen.
- **Partnerskab med Constructive Institute** om demokratiprojekt "Dit Valg. Vores Danmark," som også blev støttet af KL og en lang række fonde. Vi bidrog med 300.000 kr. fra kampagnebudgettet til projektet, der bl.a. indbefattede Epinion meningsmåling, 10 valgfestivaler rundt i landet, 365 journaliststuderende på 48 lokale og regionale redaktioner og fem stormøder for politiske kandidater op til kommunal- og regionalvalget.
- **Presseindsats.** Danske Regioner har siden sommerferien været i løbende dialog med medier for at styrke omtalen af regionalvalget, få dem til at anvende logoer, der viser begge valg etc. Der er også afholdt møder med kommentatorer og redaktører. Valgkampagnen blev lanceret i en bredt citeret pressemeddelelse.
- **Website.** Danske Regioner har udarbejdet materiale om valget på en underside af www.regioner.dk, hvor der er delt kandidattests, eksempler på beslutninger i regionerne den sidste valgperiode, vigtige datoer mm.

Sammen med KL:

- **Partnerskab med trafiksselskaber rundt i landet.** På infoskærme i busser blev der i ugerne op til valget vist Stem Med-film. Metroen viste Stem Med-plakater.
- **Samarbejde med civilsamfund.** Vi har stillet Stem Med-materialer til rådighed for en række civilsamfundsorganisationer.
- **Tæt koordinering med hensyn til ny EU-forordning.** Danske Regioner har delt viden og koordineret løbende, fx i forhold til ny EU-forordning om politisk annoncering og Metas udmelding om ikke at tillade nogen form for politisk reklame op til valget.
- **Notifikation om post fra det offentlige.** Partnerskab med Digitaliseringsstyrelsen, der viste Stem Med-opfordringen på notifikation om offentlig post 14 dage op til valget.
- **SMS-reminder til borgerne og mail til aktører.** Samarbejdede om tekster til kommunernes SMS op til de to valg.
- **Mailopfordring** til over 30 aktører om at dele opfordring til vælgerne om at stemme lige op til valget.
- **Fælles kronik med minister.** Kronikken "Du har et valg" af Indenrigs- og Sundhedsminister Sophie Løhde, formand for Danske Regioner Anders Kühnau og formand for KL, Martin Damm blev bragt i Avisen

Danmark den 16. november 2025 med en opfordring om at stemme sammen.

Økonomi

Bestyrelsen afsatte i november 2024 2 mio. kr. fra bestyrelsespuljen 2025 til en demokratikampagne op til regionalvalget. Regionerne bidrog tilsammen med 1 mio. kr. Midlerne er anvendt til formålet.

Sekretariatets bemærkninger

Ingen bemærkninger

Kommunikation

På Danske Regioners [LinkedIn](#) og [hjemmeside](#) har vi samlet en række tal og resultater fra valget.

Bilag

17 (Fortrolig)

18 (Fortrolig)

Resumé

Som en del af den politiske aftale fra maj 2025 om en samlet 10-årsplan for psykiatrien er det besluttet at oprette såkaldte afklaringspladser i kommunerne. Danske Regioner har udarbejdet et høringssvar med fokus på mulighed for regional drift, behov for præcisering af målgruppe samt klare kriterier for visitation.

Indstilling

Det indstilles,

at bestyrelsen tager orienteringen om Danske Regioners høringssvar vedr. oprettelse af afklaringspladser til efterretning.

Sagsfremstilling

Som en del af den politiske aftale fra maj 2025 om en samlet 10-årsplan for psykiatrien er det besluttet at oprette såkaldte afklaringspladser. Pladserne er målrettet borgere, der udskrives fra psykiatrien, og hvor der er behov for en nærmere afklaring af hvilke socialfaglige indsatser, der bedst imødekommer deres behov. Pladserne oprettes ved en ændring i serviceloven, og kommunerne bliver forpligtede til at tilbyde borgere en afklaringsplads, hvis borgeren vurderes at have behov herfor.

Afklaringspladserne skal dermed sikre, at borgere i forlængelse af en indlæggelse kan tilbydes relevant socialfaglig støtte i en afgrænset periode samt afklaring af det videre forløb. Det er målet, at dette i en vis grad kan forebygges, at patienter genindlægges unødigt.

Danske Regioner har haft forslag til ændring af serviceloven i høring og har en række bemærkninger til lovforslaget, herunder:

- Mulighed for regional drift: Det bør præciseres, at regionerne på samme måde som private skal have mulighed for at drifte afklaringspladserne for kommunerne.
- Præcisering af målgruppe: Der må ikke være for mange begrænsninger, der udelukker relevante borgere for at få tilbudt et ophold på en afklaringsplads, fx fordi de kortvarigt har været udskrevet.
- Klare kriterier for visitation: For at sikre at de rette borgere bliver visiteret til en plads, og at der ikke sker uens implementering på tværs af kommuner, bør der udarbejdes klare kriterier for hvilke borgere, der

har ret til en plads. Herunder med fokus på, at den behovsvurdering, som den psykiatriske afdeling foretager, skal følges.

Danske Regioners høringssvar vedlægges som *bilag*.

Økonomi

Ingen bemærkninger

Sekretariatets bemærkninger

Ingen bemærkninger

Kommunikation

Ingen bemærkninger

Bilag

1. Danske Regioners høringssvar til lovforslag om afklaringspladser (1811864 - EMN-2025-01006)

20 (Offentlig) Høringssvar - Udkast til lovforslag om ændring af lov om solarier, lov om forbud mod salg af tobak og alkohol til personer under 18 år og forskellige andre love

Rikke Gravlev Taageby
EMN-2017-01083

Resumé

Indenrigs- og Sundhedsministeriet har sendt udkast til lovforslag om ændring af lov om solarier, lov om forbud mod salg af tobak og alkohol til personer under 18 år og forskellige andre love i høring. Ændringerne omfatter blandt andet indførsel af en 18-års aldersgrænse for solariebrug, styrket alderskontrol ved salg af tobak, nikotin og alkohol og styrket regulering af tobakssurrogater.

Høringsfristen var den 9. december 2025. Danske Regioner har afgivet høringssvar med forbehold for bestyrelsens godkendelse. Danske Regioner er generelt positive overfor de ændringer, som følger af lovforslaget. Tiltagene har til formål at styrke forebyggelsesindsatsen yderligere ved at skabe bedre rammer om børns og unges sundhed i forhold til brug af tobak, nikotin, solarier og alkohol.

Indstilling

Det indstilles,

at bestyrelsen godkender Danske Regioners høringssvar til udkast til lovforslag om ændring af lov om solarier, lov om forbud mod salg af tobak og alkohol til personer under 18 år og forskellige andre love.

Sagsfremstilling

Lovforslaget indeholder nedenstående hovedelementer. Danske Regioner er generelt positive overfor ændringerne, som følger af lovforslaget.

- **Indførsel af en 18-års aldersgrænse for solariebrug.** Det foreslås at indføre en 18-års aldersgrænse for solariebrug, så offentligt tilgængelige solarier ikke må stilles til rådighed for personer under 18 år. Det foreslås, at indehaver eller forpagteren skal drive et alderskontrollsystem, og at der sikres metodefrihed i valg af løsninger herfor.
- **Krav til solarier og solariecentre.** Det foreslås at udfase UV-type 1 og UV-type 2 solarier og at give Erhvervsstyrelsen mulighed for at føre varslede tilsyn. Derudover lægges op til en række præciseringer af krav til indretningen af solariecentre samt solariets udstråling.
- Det foreslås yderligere at indføre en påbudshjemmel direkte i lov om solarier for formelle overtrædelser og for manglende efterlevelse af

påbud til 5.000 kr. Derudover fastsættes bødeniveauer for de nye krav om aldersgrænse og alderskontrol til 15.000 kr. i førstegangstilfælde.

- **Styrket alderskontrol ved salg af tobak, nikotin og alkohol.** Det foreslås, at detailforhandlere, der i fysiske butikker sælger tobaks- og nikotinprodukter samt alkoholholdige drikkevarer, skal have mulighed for elektronisk alderskontrol. Yderligere foreslås det, at forsøgsordningen med unge kontrolkøbere forlænges med to år frem til den 30. juni 2028.
- **Ændring af bødestraf ved salg af tobak, nikotin og alkohol til mindreårige.** Det foreslås, at bødeniveauet for salg af tobak, nikotin eller alkohol til personer under de fastsatte aldersgrænser nedsættes fra 50.000 til 25.000 kr. ved førstegangsovertrædelser.
- **Styrket regulering af tobakssurrogater.** Det foreslås, at tobakssurrogater skal kunne være forsynet med flere sundhedsadvarsler, og at indenrigs- og sundhedsministeren får bemyndigelse til bl.a. at fastsætte regler om antal og typer af sundhedsadvarsler på tobakssurrogater. Yderligere foreslås der indført en ny anmeldelsespligt for tobakssurrogater, som markedsføres i Danmark.
- **Justeret krav til skiltning med aldersgrænser og tilpasning i udstillingsforbud for tobak og nikotin online.** Det foreslås, at reglerne for skiltning med aldersgrænsekravene for salg af tobak, nikotin og alkohol lempes. Yderligere foreslås justeringer i nugældende udstillingsforbud online for så vidt angår tobaks- og nikotinprodukter med henblik på at sikre, at lovgivningen for disse produkter også lever op til EU's produktsikkerhedsforordning.
- **Styrkelse af Sikkerhedsstyrelsens kontrolbeføjelser.** Det foreslås at styrke Sikkerhedsstyrelsens mulighed for kontrol med salg af alkohol i ubemandede butikker samt produktkontrol med tobaks- og nikotinprodukter, som sælges ved fjernsalg, fx ved internethandel.
- **Styrkelse af patientrettigheder** ved ændring i fristen for sygehusets oplysningspligt om mulige behandlingstilbud inden for de fastsatte maksimale ventetider til patienter, der lider af en livstruende sygdom. Det foreslås at ændre fristen i sundhedslovens § 88, stk. 2, fra 8 hverdage til 10 kalenderdage.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet vil parallelt med den offentlige høring afsøge muligheden for, at elektronisk alderskontrol kan udvides til også at gælde ved salg af håndkøbslægemidler.

Økonomi

Ingen bemærkninger

Sekretariatets bemærkninger

Høringsfristen var den 9. december 2025. Danske Regioner har afgivet høringssvar med forbehold for bestyrelsens godkendelse

Kommunikation

Ingen bemærkninger

Bilag

1. Danske Regioners høringssvar til lovforslag om ændring af lov om solarier, lov om forbud mod salg af tobak og alkohol til personer under 18 år og forskellige andre love (1816828 - EMN-2017-01083)

21 (Offentlig) Høringssvar - Udkast til bekendtgørelse om unges arbejde

Matthias Runge Alnø
EMN-2025-00207

Resumé

Danske Regioner har fået et udkast til bekendtgørelse om unges arbejde i høring. Der lægges op til et positivt svar med opbakning til bekendtgørelsen.

Indstilling

*Det indstilles,
at høringssvaret godkendes.*

Sagsfremstilling

Danske Regioner har fået et udkast til bekendtgørelse om unges arbejde i høring.

Det er vigtigt for Danske Regioner at sende et arbejdsgiverpolitisk signal om, at flere unge end i dag skal have et fritidsjob. Dels fordi forskningen peger på, at det giver en bedre arbejdsmarkedstilknytning senere i livet, og dels fordi det er et klart ønske, at flere unge stifter bekendtskab med de regionale arbejdspladser. Hvis flere unge stifter bekendtskab med sundhedsvæsenet i en tidlig alder, er det håbet, at flere søger mod velfærdsuddannelserne og dermed hen imod den regionale sektor.

I juni 2024 underskrev Anders Kühnau på vegne af Danske Regioner et forståelsespapir, hvor der blev italesat et fælles ønske fra regeringen og arbejdsmarkedets parter om, at flere unge end i dag skal have et fritidsjob.

Dette forståelsespapir har været grundlaget for en række tiltag og senere drøftelser om den konkrete udmøntning. Som bekræftelse på parternes opbakning til indsatsen deltog Lars Gaardhøj, formand for Løn- og Praksisudvalget, i oktober 2025 i et møde med beskæftigelsesministeren og arbejdsmarkedets øvrige parter, hvor parterne blev enige om en trepartsforståelse (vedlagt som bilag).

Den fremsendte høring om udkast til bekendtgørelse for unges arbejde er en udmøntning af den trepartsforståelse, der blev indgået i oktober 2025.

Med bekendtgørelsen gøres det lettere for arbejdsgivere at ansætte fritidsjobbere. Bekendtgørelsen er en del af et større politisk fokus på unges tilknytning til arbejdsmarkedet.

Der lægges op til et positivt svar med opbakning til bekendtgørelsen.

Økonomi

Ingen bemærkninger

Sekretariatets bemærkninger

Høringssvaret er den 1.december 2025 afsendt med forbehold for bestyrelsens godkendelse.

Kommunikation

Ingen bemærkninger

Bilag

1. Danske Regioners høringssvar til udkast til bekendtgørelse om unges arbejde (1818584 - EMN-2025-00207)
2. Høringsbrev (1818585 - EMN-2025-00207)
3. Trepartsforståelse om gennemgribende forenkling af reglerne for unges arbejde (1818529 - EMN-2025-00207)

22 (Offentlig) Høringssvar - Udkast til lovforslag om erhvervsuddannelser mv.

Pia Mulvad Reksten
EMN-2025-01056

Resumé

Danske Regioner har udarbejdet et høringssvar i forbindelse med forslag til lov om ændring af lov om erhvervsuddannelser, lov om elevers og studerendes undervisningsmiljø, lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse og lov om Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag. Lovforslagene er en opfølgning på den [politiske aftale om styrkelse af erhvervsuddannelserne](#). Danske Regioner bakker op om lovforslagene, som kan være med til at skabe mere attraktive erhvervsuddannelser, bane vejen for flere elever og lærlinge til udlandet og medvirke til, at færre elever falder fra deres erhvervsuddannelse. Det fremhæves i høringssvaret, at det er vigtigt at sikre, at der både er et varieret geografisk udbud af erhvervsuddannelser – og et fagligt, socialt og økonomisk bæredygtigt udbud med et tilstrækkeligt antal elever.

Indstilling

Det indstilles,

at bestyrelsen godkender Danske Regioners høringssvar på udkast til forslag til lov om erhvervsuddannelser, lov om elevers og studerendes undervisningsmiljø, lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse og lov om Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag.

Sagsfremstilling

Indhold af høringssvar

Danske Regioner bakker op om lovforslagene, som kan være med til at skabe mere attraktive erhvervsuddannelser, bane vejen for flere elever og lærlinge til udlandet og medvirke til, at færre elever falder fra deres erhvervsuddannelse.

Danske Regioner har en række uddybende kommentarer til en række af ændringsforslagene i forslag til lov om erhvervsuddannelser:

Bedre mulighed for udlandsophold

Danske Regioner ser det som positivt, at lovforslaget vil give bedre mulighed for ophold i udlandet og på den vis være med til at gøre erhvervsuddannelserne mere attraktive. Lovforslaget lægger op til, at elever og lærlinge kan sikres forhåndsoptagelse til en skoleperiode i et hovedforløb, når eleven vender hjem fra en periode med oplæring i udlandet. Elever og lærlinge kan også blive optaget i skoleoplæring, hvis deres aftale om lønnet

arbejde med en udenlandsk arbejdsgiver er udløbet, eller hvis de uforskyldt mister denne aftale.

Principper for nyt udbudslandskab for udvalgte hovedforløb

Ifølge lovforslaget vil de hovedforløb, der har et lavt elevtal, fremover blive samlet på et mindre antal udvalgte skoler via en afgrænset udbudsrunde. Samtidig indføres der en generel hjemmel til at tilbagekalde godkendelser, og muligheden for at indgå aftaler om udlægning af undervisning og opgaver med skoleoplæring til ikke-godkendte skoler afskaffes. Desuden tilbagekaldes godkendelser, der ikke har været anvendt i tre år.

For Danske Regioner er det vigtigt at sikre, at der både er et varieret geografisk udbud af erhvervsuddannelser – og et fagligt, socialt og økonomisk bæredygtigt udbud med et tilstrækkeligt antal elever.

Danske Regioner opfordrer til, at tilpasningerne samtidig ses i sammenhæng med gymnasiereformen og omlægning af institutionslandskabet.

Besøg af skolen på lærepladsen mv.

Frafald er fortsat en udfordring på erhvervsuddannelserne. Danske Regioner ser positivt på, at skolerne får ansvaret for at besøge elever, der er i risiko for at falde fra uddannelsen, på deres oplæringsvirksomheder for at sikre samarbejdet med oplæringsvirksomheden om elevens trivsel og faglig udvikling.

Mulighed for eud på udstrakt tid

Danske Regioner støtter forslaget om at give elever med funktionsnedsættelser bedre muligheder for at gennemføre en erhvervsuddannelse. Det gælder fx indførelse af eudfleks. Lovforslaget lægger op til at give elever og lærlinge med funktionsnedsættelse mulighed for at udstrække grundforløbet, skoleundervisningen i hovedforløbet og skoleoplæring på deres erhvervsuddannelse med op til 50 pct. på samme økonomiske vilkår som andre elever og lærlinge, det vil sige fuld løn under erhvervsuddannelse trods et nedsat antal timer ugentligt.

Danske Regioner noterer, at regionerne i denne forbindelse får merudgifter til AUB, som indfases gradvist fra 0,2 mio. kr. i 2026 til 0,3 mio. kr. årligt fra 2027.

Baggrund for høringen

Høringen om udkast til lovforslagene vedr. erhvervsuddannelser er en opfølgning på den [politiske aftale om styrkelse af erhvervsuddannelserne](#), som blev indgået den 6. maj 2025. Lovforslagene har til formål at gennemføre de dele af aftalen, der kræver lovændring, og som vil skulle træde i kraft i sommeren 2026.

Aftalen om markant løft af erhvervsuddannelserne er en af i alt tre aftaler, som skal styrke erhvervsuddannelserne, herunder også [Aftale om flere social- og sundhedsassistenter og social- og sundhedshjælpere 2024 | Børne- og Undervisningsministeriet](#) (januar 2024) samt [Flere faglærte til den grønne omstilling 2024 | Børne- og Undervisningsministeriet](#) (juni 2024). Der er med de tre aftaler samlet set afsat ca. 1. mia. kr. til erhvervsuddannelserne fra 2030 og frem.

Danske Regioner har forpligtet sig til at forfølge principper, intentioner og hensigter i de tre politiske aftaler om erhvervsuddannelserne i [Aftale om fælles ansvar og retning for kvalitetsløft af erhvervsuddannelserne](#) (juni 2025) – sammen med Regeringen, Dansk Arbejdsgiverforening, Fagbevægelsens Hovedorganisation, Kommunernes Landsforening, Danske Erhvervsskoler og Gymnasier (Bestyrelserne og Lederne), Danske SOSU-skoler (Bestyrelserne og Lederne) og Danske Landbrugsskoler.

Økonomi

Lovforslaget vil give elever og lærlinge med funktionsnedsættelse eller tilsvarende svære vanskeligheder mulighed for at udstrække grundforløbet, skoleundervisningen i hovedforløbet og skoleopklæring på deres erhvervsuddannelse med op til 50 pct. på samme økonomiske vilkår som andre elever og lærlinge.

Som konsekvens foreslås det bl.a., at Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag (AUB) skal udbetale et tillæg, benævnt lærepladsløntillæg, til elever og lærlinge med funktionsnedsættelse eller tilsvarende svære vanskeligheder, hvis erhvervsuddannelsesforløb vil være fleksibelt tilrettelagt efter de foreslåede bestemmelser om eudfleks, og som har indgået en uddannelsesaftale med en arbejdsgiver.

Lærepladsløntillægget vil udgøre differencen mellem løn for fuld arbejdstid (forstået som 37 timer ugentligt) og lønnen for det antal timer, en elev eller lærling vil være ansat hos sin arbejdsgiver. Som følge af lovforslaget vil regionernes merudgifter indfases gradvist fra 0,2 mio. kr. i 2026 til 0,3 mio. kr. årligt fra 2027 og frem.

Sekretariatets bemærkninger

Høringssvar er afsendt inden fristen den 9. december 2025 med forbehold for bestyrelsens godkendelse.

Kommunikation

Ingen bemærkninger

Bilag

1. Høringssvar ifm. udkast til forslag til lov om ændring af lov om erhvervsuddannelser mv (1819885 - EMN-2025-01056)

23 (Offentlig) Høringssvar - Lov om ændring af anvendelse af tvang i psykiatrien mv.

Helene Louise Munk Fog
EMN-2025-00992

Resumé

Aftale om en samlet 10-årsplan for psykiatrien indeholder initiativer der skal styrke sikkerhed og tryghed for patienter, pårørende og personale i psykiatrien. Som del af initiativerne har Indenrigs- og Sundhedsministeriet sendt lovforslag i høring, der bl.a. indeholder forslag om anvendelse af karmsscannere, kropsscannere, kropsvisitationer og hjemmel til brug af sikkerhedspersonale.

Bestyrelsen forelægges hermed Danske Regioners høringssvar, som blev afgivet den 12. november 2025.

Indstilling

Det indstilles,
at bestyrelsen tager Danske Regioners høringssvar til efterretning.

Sagsfremstilling

Baggrund for lovforslaget

Den 19. maj 2025 indgik regeringen og aftalepartierne *Aftale om en samlet 10-årsplan for psykiatrien*, som bl.a. indeholder et initiativ om sikkerhed og tryghed for patienter, pårørende og personale. Som del af dette initiativ er aftalepartierne enige om at tilvejebringe de lovmæssige hjemler, der kan bidrage hertil. Derfor sendte Indenrigs- og Sundhedsministeriet et lovforslag om *Lov om ændring af anvendelse af tvang i psykiatrien mv.* i høring, som drejer sig om følgende tilføjelser:

- Karmsscannere (metaldetektorer) på psykiatriske afdelinger, ambulatorier, akutmodtagelser
- Kropsscannere på ambulatorier og akutmodtagelser
- Kropsvisitering af patienter, hvis kropsscanner/karmscanner giver udslag (bipper) på afdelinger, ambulatorier, akutmodtagelser
- Hjemmel til brug af vagter/sikkerhedspersonale
- Vilkår om kropsvisitering for retspsykiatriske patienter efter udgang

På baggrund af regionale bemærkninger har Danske Regioner udarbejdet fælles høringssvar, som blev sendt til ministeriet den 12. november 2025.

Danske Regioners bemærkninger til høringssvaret

Danske Regioner ser positivt på tilføjelserne til lovgivningen, som vurderes at kunne være med til at skabe en mere sikker og tryk psykiatri for både

patienter, pårørende og personale. Tilføjelserne stemmer godt overens med de bemærkninger, regionerne og Danske Regioner afgav til Indenrigs- og Sundhedsministeriet i det lovforberedende arbejde.

For at sikre at hjemlerne virker efter hensigten og medvirker til at skabe sikkerhed og tryghed, har Danske Regioner udpeget en række områder, hvor lovteksten bør præciseres, det gælder bl.a. i forhold til, hvilke muligheder og/eller konsekvenser det har, hvis en patient ikke vil medvirke til kropsvisitation.

Lovforslaget indeholder desuden en særlig hjemmel til anvendelse af kamerakig på Sikringsafdelingen, hvis det er nødvendigt for at afværge, at en patient udsætter sit helbred for meget eller alvorlig livstruende skade. Kamerakig kan kun iværksættes efter tilladelse fra Styrelsen for Patientsikkerhed. Danske Regioner kvitterer ligeledes for denne hjemmel.

Afslutningsvist tilføjes en forældelsesfrist for indgivelse af klage over tvang ved Det Psykiatriske Patientklagenævn. Danske Regioner ser positivt på indførelsen af en klagefrist men foreslår, at den absolutte klagefrist nedsættes til to år frem for fem år. Dette ud fra en betragtning om, at psykiatriske patienter i forvejen har mere og bedre støtte end andre patienter og dermed ikke behøver længere frist, og at en femårs frist desuden gør det vanskeligt for vidner at genkalde sig situationen korrekt.

Danske Regioners høringssvar er vedlagt sagen.

Økonomi

Ingen bemærkninger

Sekretariatets bemærkninger

Ingen bemærkninger

Kommunikation

Ingen bemærkninger

Bilag

1. Danske Regioners høringssvar vedr lov om ændring af anvendelse af tvang i psykiatrien mv (1815479 - EMN-2025-00992)

24 (Offentlig) Høringssvar - Lovforslag vedr. ny model for udbetaling af erstatninger i patienterstatningssager m.v.

Jane Brodthagen
EMN-2025-01115

Resumé

Indenrigs- og Sundhedsministeriet har sendt [Høring af udkast til lov om ændring af lov om klage- og erstatningsadgang inden for sundhedsvæsenet \(Ny model for udbetaling af erstatninger i patienterstatningssager m.v.\)](#).

Lovforslaget bygger på en evaluering fra 2024 og omfatter blandt andet en ny model for udbetaling af erstatning. Regionerne har bidraget til modellen.

Lovforslaget betyder, at patienter med mindre erstatningsbeløb fremover får udbetalt mere end i dag, og at der indføres et loft for egetbidraget, så ingen betaler mere end 14.000 kr.

Lovforslaget fjerner samtidig de såkaldte småskadesager, hvilket mindsker regionernes administrative byrde. Lovforslaget betyder også, at patienter eller deres pårørende heller ikke kan kræve erstatning fra regionen for det egetbidrag, som Patienterstatningen har trukket fra erstatningen.

Ministeriet får desuden bemyndigelse til løbende at regulere undergrænsen, loftet og procentsatsen, så ordningen forbliver økonomisk neutral over tid.

Det indstilles, at bestyrelsen godkender høringssvar til ministeriet.

Indstilling

Det indstilles,

at bestyrelsen godkender svar på høring over lovforslag om ny model for udbetaling af erstatninger i patienterstatningssager m.v.

Sagsfremstilling

Indenrigs- og Sundhedsministeriet har sendt [Høring af udkast til lov om ændring af lov om klage- og erstatningsadgang inden for sundhedsvæsenet \(Ny model for udbetaling af erstatninger i patienterstatningssager m.v.\)](#).

Danske Regioner har på baggrund af bidrag fra regionerne udarbejdet et samlet høringssvar.

Ministeriet har på baggrund af en evaluering i 2024 af patienterstatningsområdet, udarbejdet et lovforslag med forslag til ændring af området, herunder til ordningen, hvor patienterne skal betale et egetbidrag i forbindelse med udbetaling af erstatninger. Regionerne har løbende været hørt og har leveret bidrag til modellen. Generelt har ministeriet været lydhøre

over for regionernes og bestyrelsens forslag, herunder imødekommet ønsket om at undgå småskadesager både hos regionerne og ved Patienterstatningen.

Regler på Patienterstatningsområdet, nugældende og forslag til nye

Patienterstatningsordningen blev indført i 1992 og har til formål at give patienter lettere og bedre mulighed for erstatning for skader ved behandling, end hvad der følger af danske rets almindelige erstatningsregler. Reglerne er løbende blevet ændret og senest med [Lov om ændring af lov om klage- og erstatningsadgang inden for sundhedsvæsenet \(Udvidelse af patienterstatningsordningen, fredning af udbetalte erstatninger m.v.\)](#), som ligger til grund for de nugældende regler på området - herunder, at patienter i dag fratrækkes et egetbidrag fra erstatningen.

Egetbidrag, fra juli 2018 og til nu:

- Alle patienter, som er berettiget til en erstatning, får fratrullet 8.930 kr. (niveau i 2025) af erstatningsbeløbet.
- Det kan - særligt ved mindre erstatningsudbetalinger – forekomme uhensigtsmæssigt set fra patientens perspektiv.

Lovforslaget lægger op til, at patienten skal have ret til mindst 8.930 kr. (undergrænse) i erstatning, før patienten kan få udbetalt noget. Hvis patienten får mere end 8.930 kr., skal patienten selv betale omkring 5 procent (procentsats) af den første del af erstatningssummen. Fradraget kaldes for et egetbidrag. Patienten kan dog maksimalt betale 14.000 kr. (loft) i egetbidrag.

Lovforslag

- Alle patienter, som er berettiget til en erstatning, får fratrullet 8.930 kr. (Undergrænsen)
- Patienten skal betale et egetbidrag på omkring 5 procent for den del af erstatningssummen, som ligger udover 8.930 kr. (Egetbidraget)
- Patienten kan dog maksimalt betale 14.000 kr. i egetbidrag. (Loftet)

Sammenlignet med den nuværende ordning vil patienterne ikke opleve nogen ændring i forhold til, hvornår en sag udløser en erstatning. Både med de nuværende regler og det nye forslag sker der en erstatningsudbetaling ved erstatninger på mere end 8.930 kr. Imidlertid vil de patienter, som har en sag på mere end 8.930 kr. i erstatning, få udbetalt mere i erstatning efter det nye forslag, end de får i dag.

Det vil særlig opleves som en forbedring i sager med mindre erstatningsudbetalinger, hvor der i modellen er et mindre egetbidrag end i dag, når egetbidraget udgør 8.930 kr. (2025). Samtidig indføres et loft for, hvor meget der skal betales i egetbidrag på 14.000 kr. (2025). Dette sikrer en mere rimelig model, hvor alle patienter bidrager med forholdsvis lige meget i egetbidrag – dog således at ingen betaler et større eget bidrag end op til loftet.

Sammenligning af konsekvenser - før og nu

Hvis en patient f.eks. tilkendes en erstatning på 12.000 kr., har det følgende konsekvenser:

	<i>Nugældende regler</i>	<i>Nyt lovforslag</i>
<i>Egetbidrag</i>	8.930 kr.	600 kr. *)
<i>Udbetaling</i>	3.070 kr.	11.400 kr.

*) 5 % af 12.000 kr. = 600 kr.

Hvis en patient f.eks. tilkendes en erstatning på 100.000 kr., har det følgende konsekvenser:

	<i>Nugældende regler</i>	<i>Nyt lovforslag</i>
<i>Egetbidrag</i>	8.930 kr.	14.000 kr. (loft)
<i>Udbetaling</i>	91.070 kr.	86.000 kr.

Krav om småskadesager og egetbidrag

Bestyrelsen besluttede på møde den 9. april 2024 at indsende et regionalt forslag til justering af ordningen for egetbidrag, som bl.a. havde til formål at undgå, at det blev genindført, at regionerne skulle behandle sager vedrørende småkrav, som lå under 10.000 kr. Sagsbehandling af småskade-sager blev opfattet som uforholdsmæssigt ressourcekrævende for regionerne. I sagsbehandlingen indgik således en sundhedsfaglig vurdering, hvor sundhedspersonale skulle trækkes ud af driften for at hjælpe med at foretage erstatningsretlige vurderinger.

Ministeriet har imødekommet dette ved, at det i lovforslaget fremgår, at erstatninger m.v., der udgør mindre end 8.930 kr. (2025-niveau) er omfattet af loven, men udbetales ikke (undergrænse), jfr. KEL § 24, stk. 2, 2. pkt., § 46, stk. 2, 2. pkt., og § 26.

Herved vil hverken regioner eller Patienterstatningen skulle finansiere sagsbehandling og erstatningsudbetaling af småskadesager. Da regionerne finansierer langt størstedelen af Patienterstatningens udgifter, er det også relevant, at deres omkostninger holdes nede.

Udover at lovforslaget fjerner småskadesager, så er det også gjort tydeligt, at patienten eller dennes efterladte ikke kan kræve erstatning ved regionen for det egetbidrag, som Patienterstatningen nedsætter erstatningen med efter § 24, stk. 2, 2. pkt.

Der er med lovforslaget således fjernet to områder, som potentielt kan være unødigt ressourcekrævende at sagsbehandle set i forhold til erstatningsudbetalingens størrelse.

Løbende regulering af undergrænsen mv.

Det fremgår af forslagens § 24, stk. 7, at ministeriet ved bekendtgørelse kan fastsætte regulering af undergrænsen, loftet samt procentsatsen til brug for beregning af egetbidraget. Det har den fordel, at modellen bliver langtidssikret, så ministeriet løbende kan regulere de tre forhold, som har betydning for den samlede økonomi på området. Derved sikres, at ordningen bibeholdes udgiftsneutral set i forhold til i dag. Der henvises desuden til afsnittet om økonomi herunder.

Økonomi

I den økonomiske høring til lovforslaget er der lagt op til, at regionerne skal sikres et provenu på 18,6 mio. kr. (2025-niveau). Regionerne har været involveret i fastlæggelse af provenuet, og det vurderes, at regionernes interesser er imødekommet.

I vurderingen indgår bl.a., at lovændringen på patienterstatningsområdet i 2018 blev ændret, så regionerne fik nye omkostninger. Disse er stillet skematisk op her:

Regionale udgifter	Omtrentlig beløb
Fjernelse af bagatelgrænsen	6,5 mio. kr.
Udvidelse af skadevolder, som regionen skal dække. (Oplyst ved Patienterstatningen)	0,5 mio. kr.
Renter, som følge af fredning	3 mio. kr.
Reformatio-sager*)	8,6 mio. kr.
Samlet	18,6 mio. kr.

*) Reformatio-sager dækker over, at regionerne ikke længere kan kræve en erstatning tilbagebetalt, selvom Ankenævnet finder, at erstatninger er uberettiget udbetalt.

Loven i 2018 frede alle udbetalte erstatninger. Regionerne beregnede dengang deres mulighed for at få uberettigede erstatningsudbetalinger tilbagebetalt til 8,6 mio. kr. Med den foreslåede økonomi ved lovforslaget bliver regionerne bl.a. imødekommet på deres krav om dækning af reformatio-sager. Dette krav har ministeriet ellers hidtil ikke ville anerkende.

Sekretariatets bemærkninger

Bestyrelsen behandlede på mødet i april 2025 regionernes bidrag til ministeriets evaluering af patienterstatningsområdet, herunder at patienter i dag betaler et egetbidrag, som fratrækkes erstatningsudbetalingen, jfr. [Bekendtgørelse af lov om klage- og erstatningsadgang inden for sundhedsvæsenet](#). Bestyrelsen besluttede at indsende et forslag til justering

af ordningen for egetbidrag. Der blev i den forbindelse lagt vægt på, at regionerne ikke igen skal behandle de såkaldte småskade-sager.

Bestyrelsen blev på møde i august 2024 orienteret om, at ministeriet sidenhen arbejdede med to nye forslag (model 1 og 2) til nye regler. I begge forslag vil regionerne få ca. 18,6 mio. kr. i provenu. Ministeriet har siden indstillet model 1 til ministeren, som derfor er afspejlet i lovforslaget.

Kommunikation

Ingen bemærkninger

Bilag

1. Svar på høring over lovforslag om ny model for udbetaling af erstatninger i patienterstatningssager mv (1820925 - EMN-2025-01115)

25 (Offentlig) Hverv - Ændring i Psykiatri- og Socialudvalget samt Løn- og Praksisudvalget

Ulla Riel
EMN-2020-01659

Resumé

Vibeke Gamst, Region Nordjylland er pr. 8. december 2025 udtrådt af Danske Regioners Psykiatri- og Socialudvalg, Løn- og Praksisudvalg samt som suppleant i bestyrelsen. Som følge heraf er der udpeget ny næstformand til Psykiatri- og Socialudvalget, nyt medlem til Løn- og Praksisudvalget og en ny suppleant til bestyrelsen.

Indstilling

Det indstilles,

at bestyrelsen tager til efterretning,

- at Pia Buus Pinstруп (C) pr. 8. december 2025 har overtaget pladsen som næstformand i Psykiatri- og Socialudvalget og som suppleant for Per Larsen i Danske Regioners bestyrelse,
 - at Per Larsen (C) pr. 8. december 2025 har overtaget pladsen i Løn- og Praksisudvalget.
-

Sagsfremstilling

Vibeke Gamst, Region Nordjylland har i november 2025 meldt sig ud af Det Konservative Folkeparti.

Udtræder et medlem af de faste udvalg i valgperioden af det parti, der har udpeget vedkommende, udtræder vedkommende også af det pågældende udvalg, idet der snarest herefter vælges et nyt medlem for resten af valgperioden tilhørende det parti, der oprindeligt udpegede til udvalget, jf. bestyrelsens forretningsorden.

Det Konservative Folkeparti har meddelt, at følgende overtager posterne efter Vibeke Gamst:

- Næstformand i Psykiatri- og Socialudvalget: Pia Buus Pinstруп, Region Nordjylland,
 - Medlem af Løn- og Praksisudvalget: Per Larsen, Region Nordjylland
 - Suppleant for Per Larsen til Danske Regioners bestyrelse: Pia Buus Pinstруп.
-

Økonomi

Ingen bemærkninger

Sekretariatets bemærkninger

Ingen bemærkninger

Kommunikation

Ingen bemærkninger

Bilag

Resumé

Følgende emner er til orientering:

- Midler til abonnementsordning på tilskudsmedicin
- Folkemøde 2025-2026
- Midlertidig udpegning af præsidiemedlem til EU's Regionsudvalg
- Alliancen for et Aldersvenligt Danmark
- Nyt ikrafttrædelsestidspunkt for ny psykologordning
- Ny model for voksentandpleje
- Sæsonvaccinationsprogrammet 2026-2028
- Politiske møder
- Kommende arrangementer

Indstilling

Det indstilles,
at bestyrelsen tager orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

Midler til abonnementsordning på tilskudsmedicin
(EMN-2025-00709)

Den 14. november 2025 præsenterede regeringen en aftale om udmøntning af reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet 2026-2029 (SSA-reserven). SSA-reserven er en efterfølger til SATS-puljen, der blev afskaffet i 2019. Formålet er fortsat at hjælpe udsatte grupper. I aftalen er der afsat 7 mio. kr. i 2028 og 14,5 mio. kr. i 2029 til udvikling af en IT-løsning til at understøtte udsatte borgeres mulighed for at dele medicinudgifterne op i lige store rater over et år.

Systemet for tilskudsmedicin fungerer ved, at man som borger i starten af året betaler 100 pct. af sin tilskudsmedicin selv. Når man kommer op på godt 1.000 kr., betaler man kun halvdelen selv, og når man kommer op på godt 4.700 kr. finansieres 100 pct. af regionen. Udsatte borgere med stabile medicinudgifter kan i dag indgå en aftale med det lokale apotek om at betale udgifterne i lige store rater over et år. I Danske Regioners medicinpolitik fra 2021 er et af forslagene, at borgere ikke skal stavnsbindes til ét apotek, men skal kunne bruge alle apoteker. Det bliver nu til virkelighed, når IT-løsningen er færdigudviklet.

Folkemøde 2025-2026

(EMN-2024-00870)

Hvert år får Foreningen Folkemødet lavet en analyse af årets Folkemøde. I år viser analysen blandt andet:

- 2 ud af 3 deltagere på Folkemødet er der som privatpersoner
- At spændende debatter og stemningen er det vigtigste for deltagerne
- Men for 52 % også at møde politikerne på en uformel måde
- 78 % er enige i, at Folkemødet styrker dialogen og demokratiet
- 67 % mener, at Folkemødet styrker deltagernes tillid til samfundets aktører
- Deltagerne prioriterer dybde i emnet og bredde i synspunkter - frem for konflikt og højt energiniveau
- Deltagerne vælger i stigende grad events ud fra emner - profilerne har fået mindre betydning
- Når deltagerne vælger events, er det i stigende grad eksperterne, som de vælger ud fra – men politikerne kommer lige efter
- Arrangørerne vurderer, at der typisk dukker 20-60 deltagere op til arrangementerne
- 107 MFere deltog i år – mod 133 i 2024. MFere deltog dog i år i flere events
- Der var flest debatter om sundhed og klima. Deltagerne opfattede de største temaer som klima, forsvar og krige.

Analysens anbefalinger til næste år baseret på de svar de har fået:

- Skærp samtalen – emnet betyder meget
- Sæt flere perspektiver i spil
- Løft kvaliteten gennem samarbejde
- Tænk ud over politikerpanelet

Bestyrelsen har tidligere italesat det høje prisniveau for særlig overnatning på Folkemødet. På Folkemødets kick off-møde i november 2025 adresserede de igen emnet og understregede, at de forsøger at påvirke de private udlejere, og at de arbejder på alternativer, som fx glampingtipierne, og på at øge tilbuddet til valgte politikere.

Midlertidig udpegning af præsidiemedlem til EU's Regionsudvalg

(EMN-2025-01125)

Formandskabet har godkendt, at Danske Regioners europæiske talsperson, Karsten Uno Petersen, midlertidigt fortsætter som medlem af Det Europæiske Regionsudvalg og medlem af Regionsudvalgets præsidium, indtil konstitueringen i Danske Regioner er på plads.

Medlemmer af Regionsudvalget skal enten være folkevalgte eller have en funktion som ”politisk ansvarlig for en valgt forsamling”. Karsten Uno

Petersen genopstillede ikke til valget, og hans folkevalgte mandat udløber dermed den 31. december 2025. Derfor er det muligheden i Regionsudvalgets forretningsorden, om at en person kan udpeges som politisk ansvarlig for en valgt forsamling, der skal benyttes for at forlænge Karsten Uno Petersens mandat. Den valgte forsamling vil være Danske Regioners bestyrelse. Formelt set indstiller Danske Regioner, via Udenrigsministeriet, de personer, som skal være medlemmer af Regionsudvalget. Den endelige beskikkelse foretages af EU's ministerråd.

Alliancen for et Aldersvenligt Danmark (EMN-2025-01159)

Regeringen har nedsat Rådet for et Aldersvenligt Danmark, der har fået til opgave at formulere en vision for et aldersvenligt Danmark.

Som en del af arbejdet stiftes Alliancen for et Aldersvenligt Danmark, som Danske Regioner er blevet inviteret til at blive partner i. Alliancen skal være et samlende og innovativt partnerskab på tværs af sektorer – et fællesskab for organisationer, civilsamfund, virksomheder, fonde og pensionsselskaber, der ønsker at gå forrest i arbejdet med at gøre Danmark til verdens bedste land at blive gammel i. Partnerne i Alliancen bliver en vigtig stemme i arbejdet med Rådet for et Aldersvenligt Danmark og får mulighed for at komme med input til visionen for et samfund, hvor ældre borgere kan bevare høj livskvalitet, deltage aktivt og bidrage.

Danske Regioner deltager i alliancen med vicedirektør Naja Warrer Iversen.

Nyt ikrafttrædelsestidspunkt for ny psykologordning (EMN-2024-00187)

I aftalen om 10-årsplanen for psykiatrien er det besluttet, at unge skal have ret til hurtig behandling for angst og depression. Hidtil har unge mellem 18 og 24 år fået vederlagsfri psykologhjælp hos privatpraktiserende psykologer via henvisning fra egen læge, men den store efterspørgsel har skabt lange ventetider – i 2024 var ventetiden i gennemsnit ni uger.

Aftalepartierne har derfor besluttet, at ansvaret for behandling uden egenbetaling overgår fra psykologpraksis til regionerne. Regionerne får fleksibilitet til at tilrettelægge tilbud, herunder anvende individuelle forløb, gruppeforløb og digitale løsninger.

Formålet med den nye ordning er at sikre hurtig hjælp, så problemerne ikke forværres og hindrer uddannelse, arbejde og sociale relationer. Den nye psykologordning skal også styrke digitale tilbud samt indførelsen af differentieret behandling. Med den nye psykologordning skal borgerne hurtigt tilbydes den rette behandling på det rette behandlingsniveau.

Patientrettigheden indebærer, at borgeren har ret til hurtig behandling, og hvis regionen ikke kan tilbyde behandling inden for 30 dage, vil borgeren få ret til at modtage behandling hos et privat behandlingssted, som regionen har indgået aftale med.

Økonomien omfatter 100 mio. kr. årligt fra 2026, stigende til 162 mio. kr. fra 2029 med midler fra psykologoverenskomsten og ekstra bevillinger til ventelisteafvikling.

Det var besluttet, at den nye ordning inkl. ny patientrettighed skulle træde i kraft den 1. juli 2026. Danske Regioner har rejst bekymring for den korte tid til planlægning af det nye tilbud og kapacitetsopbygning. Det nye tilbud skal også udvikles og implementeres samtidig med, at de nuværende ventetider skal nedbringes. Det er lykkedes Danske Regioner at få rykket ikrafttrædelsestidspunktet til den 1. oktober 2025, og dette blev aftalt i regi af aftalen mellem regeringen, Danske Regioner og KL om udmøntning, implementering og opfølgning på en samlet 10-årsplan for psykiatrien.

Ny model for voksentandpleje (EMN-2018-01546)

Indenrigs- og Sundhedsministeren har den 7. december 2025 udmeldt, at de igangværende politiske forhandlinger i Folketinget peger på en ny model for voksentandpleje. Modellen indebærer, at alle borgere får oprettet en tandkonto, som kan benyttes hos både praktiserende tandlæger og tandplejere. Midlerne på tandkontoen kan anvendes til et gratis tandeftersyn og eventuelle andre behandlinger. Beløbet kan opspares i op til to år, så borgerne ikke mister tilskuddet, hvis det ikke bruges med det samme. Størrelsen på tandkontoen vil variere efter alder. Unge og ældre får et højere beløb, da behandlingsbehovet typisk stiger med alderen, og et større tilskud til unge skal lette overgangen fra den gratis børne- og ungdomstandpleje til voksentandplejen.

Danske Regioners bestyrelse vedtog i august 2024 [et positionspapir, der foreslog en model for voksentandplejen, som svarer til medicintilskudsmodellen](#). Danske Regioner arbejder på at få denne position bragt i spil på embedsmandsplan.

Sæsonvaccinationsprogrammet 2026-2028 (EMN-2025-01106)

Vaccinationsindsatsen 2025 afsluttes den 20. december 2025. Pr. 2. december 2025 havde hhv. 70,9 pct. af borgere over 65 år og 83,3 pct. af beboere på plejehjem modtaget covid-19 vaccination og 72,4 pct. af borgere over 65 år og 83,8 pct. af beboere på plejehjem modtaget influenzavaccination, hvilket er nogenlunde på niveau med samme tid sidste sæson.

Regeringen har med finansloven 2026 besluttet at etablere et treårigt sæsonvaccinationsprogram for 2026-2028, som skal forankres i regionerne. Formålet er at sikre kontinuitet og bedre planlægning for både regioner og borgere. Det forventes, at målgruppen for de kommende års indsats vil være tilsvarende de forrige år. Derfor forventes det, at regionerne modtager en økonomi på niveau med tidligere år, hvor der i 2024 og 2025 blev givet henholdsvis 250 mio. kr. og 265 mio. kr. til regionernes opgave i sæsonvaccinationsprogrammet. Forhandlingerne med staten om den flerårige indsats i regionerne forventes at starte i begyndelsen af 2026.

Organiseringen af indsatsen i perioden 2026-2028 vil fortsat omfatte regionale vaccinationscentre, og der forventes inddragelse af en privat aktør for at sikre geografisk dækning samt let og lige adgang for borgerne. Regionerne vil i samarbejde med Danske Regioner undersøge, hvordan et kommende udbud bedst kan tilrettelægges. Samtidig skal der tages højde for sammenlægningen af Region Hovedstaden og Region Sjælland, som kan få betydning for organisering, hvorfor udbuddets varighed ikke er endelig besluttet.

Politiske møder

(EMN-2025-00709)

Der har siden den 22. oktober 2025 været holdt følgende møder med politisk deltagelse:

24. oktober. Møde i Beskæftigelsesministeriet om fritidsjob. Lars Gaardhøj deltog.

5. november. Møde med indenrigs- og sundhedsministeren om OK26-forhandlingerne. Anders Kühnau, Mads Duedahl og Lars Gaardhøj deltog.

5. november. Møde i Justitsministeriet om chikane, vold og trusler mod folkevalgte. Anders Kühnau deltog.

25. november. Møde med indenrigs- og sundhedsministeren om udmøntning af aftale om en samlet 10-årsplan for psykiatrien. Anders Kühnau og Mads Duedahl deltog.

27. november. Doorstep om udmøntning af Kræftplan V. Anders Kühnau deltog.

Kommende arrangementer

(EMN-2025-00709)

29.-30. januar 2026

Kastrup: Introseminar for nye og genvalgte regionsrådspolitikere. Danske Regioner er arrangør.

5. marts 2026

København: Økonomikursus for nyvalgte regionsrådspolitikere. Danske Regioner er arrangør.

20. marts 2026

National konference for sundhedsrådsmedlemmer. Indenrigs- og Sundhedsministeriet er arrangør.

26.-27. marts 2026

Aarhus: Regionernes politiske topmøde og generalforsamling. Danske Regioner er arrangør.

Økonomi

Ingen bemærkninger

Sekretariatets bemærkninger

Ingen bemærkninger

Kommunikation

Ingen bemærkninger

Bilag

1. Alliancen for et aldersvenligt Danmark (1821050 - EMN-2025-01159)

27 (Fortrolig)

28 (Offentlig) Formandens meddelelser

Ulla Riel
EMN-2025-00709

Resumé

-

Indstilling

Det indstilles,
at bestyrelsen tager orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

-

Økonomi

Ingen bemærkninger

Sekretariatets bemærkninger

Ingen bemærkninger

Kommunikation

Ingen bemærkninger

Bilag

29 (Fortrolig)

Resumé

-

Indstilling

Det indstilles,

at bestyrelsen tager til efterretning, at næste bestyrelsesmøde holdes torsdag den 26. februar 2026 kl. 14.30-17.30 i Regionernes Hus. Mødet afsluttes med middag.

Sagsfremstilling

-

Økonomi

Ingen bemærkninger

Sekretariatets bemærkninger

Ingen bemærkninger

Kommunikation

Ingen bemærkninger

Bilag

31 (Offentlig) Eventuelt

Ulla Riel
EMN-2025-00709

Resumé

-

Indstilling

-

Sagsfremstilling

-

Økonomi

Ingen bemærkninger

Sekretariatets bemærkninger

Ingen bemærkninger

Kommunikation

Ingen bemærkninger

Bilag

32 (Fortrolig)

Bilag Titel:	Notat - anbefalinger til national råstofstrategi 2025
Dagsordens titel	Anbefalinger til national strategi for råstoffer
Dagsordenspunkt nr	7
Bilag nr	1
Antal bilag:	1

NOTAT

Danmark har brug for råstoffer – nu og i fremtiden

En national råstofstrategi skal sikre forsyningssikkerhed, øget genanvendelse og hensyn til borgerne

22-10-2025

EMN-2024-01242

1816545

Bente Villumsen

Vi har brug for råstoffer som sand og grus, når vi bygger boliger og anlægger veje, vindmøller og anden infrastruktur. I Danmark er vi fra naturens hånd godt forsynet med råstoffer, men de kommer ikke igen, når først vi har gravet dem op.

Regionerne har ansvaret for råstofindvindingen på land og oplever, at det bliver stadig mere vanskeligt at finde råstoffer nok til at dække behovet. Der er mange interesser på spil i landskabet, og vi skal have plads til det hele. Byer, natur, skov og fødevareproduktion kæmper allerede om pladsen. Råstofferne ligger, hvor istiderne har lagt dem, og ikke altid hvor det passer i forhold til infrastruktur, boliger og andre hensyn.

Støv, støj og tung trafik hører til hverdagen omkring en grusgrav. Naboer og lokalområder må tåle ulemperne, mens andre får fordelene ved råstofforsyningen. Her er der brug for en bedre balance, der tager et større hensyn til borgerne.

Råstofforbruget er højt i Danmark, og vi vil blive ved med at have brug for materialer til vækst og udvikling af samfundet. Men vi bliver nødt til at tænke anderledes i fremtiden. Forsyningen skal være mere cirkulær, og vi skal bruge andre materialer, hvor det er muligt. Vi skal optimere brug - og genbrug - af råstoffer, så vi udnytter materialerne bedst muligt og sørger for, at der også er råstoffer til rådighed for de kommende generationer. Vores børn og børnebørn skal have mulighed for at bygge og udvikle det samfund, de gerne vil.

Lovgivningen om råstoffer er skrevet i en tid, hvor råstofferne var rigelige og kravene til miljøvurderinger begrænsede. Råstofloven er ikke fulgt med tiden, og det er på tide at opdatere den. Gang på gang ser vi, at planarbejdet eller sagsbehandlingen bliver forsinket eller sat i stå, når reglerne er ude af trit med den virkelighed, vi har i dag.

Ifølge regeringsgrundlaget fra 2022 vil regeringen tage et nationalt råstofinitiativ med en plan, der understøtter både bæredygtighed, forsyningssikkerhed og hensyn til naturen. Regionerne ser frem til, at regeringen kommer med sit udspil.

Vi kommer her med Danske Regioners 10 forslag til, hvad en national strategi for råstoffer skal indeholde.

Tre temaer for en national råstofstrategi

En national råstofstrategi skal være helhedsorienteret og løse udfordringer på en række områder. For Danske Regioner er det afgørende, at strategien inkluderer følgende mål:

- A. Fortsat forsyningssikkerhed på et råstofmarked under forandring
- B. Mere genanvendelse og bæredygtighed
- C. Bedre vilkår og værdi for naboer og lokalsamfund med råstofindvinding

A. Fortsat forsyningssikkerhed på et råstofmarked under forandring

Råstofforbruget pr. indbygger i Danmark er næsten det dobbelte af EU-gennemsnittet. De bedste ressourcer bliver brugt op, og nye råstoffer skal hentes længere væk og måske importeres. Allerede i dag kører vi længere og længere med råstofferne. Over tid bliver det en udfordring for forsyningssikkerheden.

Råstoffer fra havet og fra import har en vigtig rolle i råstofforsyningen i Danmark, men der er brug for havne, hvor de store mængder af materialer, vi skal bruge, kan losses. Mange havne bliver ombygget til attraktive områder med boliger og vandudsigt, så det bliver svært at få råstofferne i land.

Ikke alle råstoffer er lige. Fint sand er der rigeligt af i råstofgrave i hele landet, men til mange formål kræves grovere kvaliteter, som kan være en mangelvare. Selvom råstofloven siger, at materialerne skal anvendes efter deres kvalitet, er der ingen regulering af dette. Vi risikerer, at de bedste materialer bliver brugt som fyldsand, hvis de tilfældigvis ligger nærmest.

Råstofloven er ikke fulgt med tiden. Loven er fra 1991, og selvom intentionen om bæredygtighed er skrevet ind, er der ingen konkrete bestemmelser, der understøtter det. Gode hensigter gør det ikke alene. Loven tager heller ikke højde for nye EU-regler for beskyttelse af vandmiljø og natur. Råstofplanlægningen bliver udfordret, når en enkelt fejl i en miljøvurdering betyder, at klagenævnet ophæver en hel råstofplan. Det kan skabe uro i markedet og usikkerhed om forsyningen. Tilsvarende kan blot en enkelt klage over en tilladelse til fortsat råstofindvinding sætte indvindingen i stå i flere år.

Anbefalinger

1. Råstofloven skal opdateres

Råstofloven er ude af trit med nutidens behov og hensyn. Råstofloven er skrevet til en tid med rigelige råstoffer, nu skal fokus flyttes fra udnyttelse af forekomsterne til bæredygtig forvaltning af ressourcerne – uden at sætte samfundets udvikling og den grønne omstilling i stå. Loven skal sikre beskyttelsen af natur og miljø uden unødigt bureaukrati, og regionerne skal have mulighed for at inddrage de relevante hensyn i planlægning og

tilladelser. En ny råstoflov skal også give mulighed for at tage større hensyn til naboerne, både i forbindelse med råstofplanlægningen og i de konkrete råstoftilladelser.

2. Råstofferne skal bruges med omtanke

Potentialerne for alternative materialer bør udnyttes bedre, og det skal være trygt at vælge alternativer til grusgravsmaterialer. Materialerne skal være tilgængelige geografisk, økonomisk, kvalitets- og sundhedsmæssigt. Første skridt er at kortlægge muligheder og barrierer for at erstatte flere råstoffer med alternative materialer som jord, byggeaffald (beton, mursten og lignende) og import. Kortlægningen skal bruges til at anviser nye veje for at udnytte andre ressourcer. Det har potentiale til at dæmpe efterspørgslen efter råstoffer og dermed øge den fremtidige forsyningssikkerhed.

3. Offentlige bygherrer skal gå foran og påvirke markedet

Mange offentlige myndigheder tager allerede et medansvar for at reducere og omstille forbruget af råstoffer, når de bygger nyt eller renoverer. Men der er brug for at få alle med, og for at arbejde mere systematisk. Derfor skal der indføres obligatoriske råstofbudgetter i alle ministerier, regioner og kommuner. Et råstofbudget skal redegøre for større projekters materialebehov, samt hvordan råstofforbruget søges begrænset, f.eks. ved substitution eller øget genanvendelse. Råstofforbruget kan herved indgå på lige fod med et økonomisk budget og beregning af klimaeffekter, når der er tale om større bygge- og anlægsprojekter. De offentlige myndigheders ændrede efterspørgsel vil give private entreprenører et incitament til at finde nye løsninger på markedet, hvilket vil bidrage til den fremtidige forsyningssikkerhed.

4. Ressourcebesparende teknologi skal afprøves i stor skala

Vi skal fortsat optimere udnyttelsen af råstoffer. Mange aktører udvikler nye, ressourcebesparende bygge- og anlægsmetoder, men disse gør først en reel forskel, når de kommer op i skala. Det bør staten understøtte ved at etablere et Bygge- og anlægsteknologisk Udviklings- og Demonstrationsprogram (BUDP), hvor myndigheder, virksomheder, forskere og andre aktører indgår i et partnerskab, der skal teste og udbrede nye løsninger.

B. Mere genanvendelse og bæredygtig forsyning

Sand, grus og andre mineralske råstoffer er en begrænset ressource, og de kan kun graves op én gang. Det er ikke bæredygtigt, når vi baserer råstofforsyningen på naturskabte råstoffer.

Der er ringe incitamenter til at basere bygge- og anlægsprojekter på genanvendte eller alternative materialer. Det er sjældent billigere end nye materialer, og der kan være usikkerhed om mængde, tilgængelighed og kvalitet. Den risiko, der kan være forbundet med at anvende alternative materialer, kan afholde bygherrer, rådgivere og entreprenører fra at gå nye veje. Afgiften på råstoffer er i dag for lav til at påvirke den balance.

I dag dækker genanvendte materialer under 10 % af råstofforbruget i Danmark, så der er lang vej til en bæredygtig forsyning. Ganske vist bliver næsten alt registreret bygningsaffald nyttiggjort eller genanvendt, men skadelige stoffer som PCB gør nogle materialer uegnede til at indgå i fremtidens byggeri. Der er samtidig tegn på, at affaldsstatistikken måske ikke fortæller hele sandheden, idet det formentlig ikke er alt bygningsaffald, der bliver registreret.

Der er et potentiale i bedre registrering af byggeaffald og i at udnytte materialerne bedre. Der skal være øget fokus på genbrug og genanvendelse frem for downcycling. I dag genanvendes materialer desværre ofte til at skabe produkter af lavere kvalitet eller værdi end det oprindelige materiale. Det sker fx, når beton knuses og bruges i fundamentet for nye veje.

Recirkulering af materialerne løser dog ikke alle udfordringer – vi bygger stadig meget mere nyt, end vi river ned. Der skal også arbejdes med at reducere materialeforbruget, udnytte råstofferne bedre og erstatte råstoffer med alternative materialer. Det kan være træ, ler eller jord, som nogle steder kan erstatte råstoffer. Det potentiale bliver ikke udnyttet godt nok.

Anbefalinger

5. Økonomiske incitamenter skal understøtte omstillingen

Der bør arbejdes mere med, hvordan økonomiske incitamenter kan bidrage til at mindske råstofforbruget og fremme genanvendelse. Det skal kunne betale sig at genanvende de materialer, der allerede er i brug, og afgifterne på råstofindvinding og affaldsdeponi skal afspejle ressourcebelastningen ved at bruge jomfruelige byggematerialer.

Det høje råstofforbrug i Danmark tyder på, at den nuværende råstofafgift på 5,56 kr. pr. kubikmeter er for lav til at virke som et incitament til at omstille forbruget. Til sammenligning er afgiften i Sverige dobbelt så høj, idet den udgør 13,8 svenske kroner pr. kubikmeter, svarende til 9,66 danske kroner.

De virksomheder, der indvinder råstoffer, vil typisk overvælte de højere afgifter på kunderne. Både private og offentlige bygherrer får således et incitament til at efterspørge ressourcebesparende løsninger og alternative materialer.

En forhøjet afgift kan eventuelt differentieres ift., hvor meget/lidt af ressourcen der er tilbage i Danmark. En anden mulighed er at tage hensyn til de involverede borgere ved at øge afgiften, jo tættere på beboelse råstoffernes indvindes.

6. Der er brug for en markedsplads for råstofmaterialer

Det skal være nemmere at anvende sekundære råstoffer (beton, mursten og lignende). Genanvendte og alternative materialer skal kunne afsættes på et marked – måske gennem en digital platform. Det vil være hensigtsmæssigt fremover at arbejde med produktblade for de sekundære råstoffer på linje med de produktblade, som allerede nu bruges på råstofområdet. Et produktblad beskriver egenskaber og anvendelsesmuligheder for specifikke råmaterialer.

Markedet skal understøttes af ressourcepladser til mellemlagring af overskudsmaterialer som jord og byggematerialer fra nedrivningsprojekter mv., så de kan indgå som ressourcer som alternativ til nyindvundne råstoffer.

7. Alle problematiske stoffer skal ud af byggeriet

Nye byggerier skal opføres af materialer, der kan genbruges eller genanvendes uden risiko. For at kunne genbruge byggematerialer effektivt skal man vide, hvilke stoffer de indeholder, så de ikke ender med at forurene nye produkter eller udgøre en sundhedsrisiko. De første skridt er taget via reglerne om selektiv nedrivning, der bl.a. skal sikre, at problematiske stoffer frasorteres, når etagearealer på 250 m² og derover fjernes. Virksomheder, der står for den type nedrivning, skal være autoriseret af Miljøstyrelsen.

Ved nybyggeri skal der arbejdes videre med at forebygge og undgå anvendelsen af problematiske stoffer via vedtagelse af nye standarder, certificeringer og krav om materialepas. Det vil samtidig understøtte, at materialerne kan bruges igen og sælges med høj værdi.

C. Bedre vilkår og værdi for naboer og lokalsamfund med råstofindvinding

Råstofindvinding sætter spor i landskabet.

Allerede når et område udlægges i råstofplanen, dvs. længe før der bliver gravet, kan et lokalområde være påvirket. Tanker om fremtidige gener, områdets udviklingsmuligheder og afsmitning på ejendomspriser kan føre til bekymring og modstand blandt borgerne.

Mens råstofindvindingen står på, kan naboer føle sig generet af støj, støv og en forandret udsigt. Støv, støj og arbejdstider kan regionerne regulere ved at fastsætte bestemte vilkår, når de giver en tilladelse til at indvinde råstoffer.

Men den største gene for naboerne er ofte trafikken af store lastbiler fyldt med råstoffer, og den transport kan regionerne ikke regulere.

Når råstofgravningen er slut efter 10, 20 eller 30 år, skal råstofgraven efterbehandles. Mange råstofgrave overgår herved til natur eller rekreative formål, mens andre bliver ført tilbage som landbrugsjord. Det er op til lodsejer og indvinder.

Når råstofgravningen går i gang, fjernes muldlaget først. Hvis man undlader at køre mulden tilbage, skabes der betingelser for, at næringsfattige naturtyper med høj biodiversitet kan udvikle sig. Sjældne dyre- og plantearter kan indvandre, allerede mens råstofindvindingen står på, og tidligere råstofgrave kan rumme en mangfoldighed af arter, som har svært ved at klare sig i det opdyrkede danske landskab. Men naturen betaler ikke for sig selv, og der kan mangle penge til at etablere og pleje naturen i tidligere råstofgrave.

Anbefalinger

8. Lokalområder skal tilføres værdi

Det vil være rimeligt, at en del af den økonomiske gevinst, der er forbundet med indvindingen af råstoffer, går til at gøre det lettere at være naboer til en råstofgrav. Det kan bidrage til en større accept af råstofaktiviteten fra lokalområdet.

Vi foreslår, at råstofafgiften hæves, og at en del af midlerne øremærkes til at afværge gener og skabe varige forbedringer for de omkringboende borgere og lokalsamfundet. Det kan fx handle om, at kommunen får økonomisk mulighed for at tilpasse infrastrukturen. Herved kan råstoftransporten omlægges og ske længere væk fra boligområder. Der kan bygges stier, så børn kan komme sikkert i skole osv. Det kan også handle om at skabe forbindelse og adgang til nye naturområder, etablere fællesfaciliteter mv.

En lignende ordning findes allerede ifm. vedvarende energi, hvor opstillerne af energianlæg er pålagt at indbetale et beløb til en grøn pulje. Kommunen administrerer midlerne, som især skal gå til projekter, som nære naboer søger, og til grønne tiltag i kommunen.

9. Kompensation til naboerne

Mulighederne for en individuel og direkte kompensationsydelse til de mest berørte borgere omkring en råstofgrav bør også udforskes.

Der kan findes inspiration hertil i de ordninger i VE-loven, som skal fremme lokalbefolkningens accept af udbygningen med vindmøller og solceller.

Fx har husstande, der ligger i en vis afstand til en vindmølle eller et større solcelleanlæg ret til en VE-bonus. Og naboer har ret til at forlange, at opstilleren af vindmøllerne køber huset, hvis de ikke længere vil bo der, efter at vindmøllerne er sat op. Og de kan gratis bede myndighederne om at

vurdere, hvor meget deres hus vil tabe i værdi, når vindmøllerne kommer op.

10. Udnyt potentialet for ny natur, biodiversitet og aktiviteter for befolkningen

Allerede når et graveområde planlægges, kan arbejdet med den langsigtede udvikling gå i gang. Lokalbefolkningen skal inddrages i en tidlig dialog om, hvilke muligheder de prioriterer ifm. efterbehandlingen af en råstofgrav. Mulighederne er nemlig mange - og mange af dem kan eksistere side om side, hvis det planlægges rigtigt.

Det gælder mulighederne for at give naturen nyt liv og understøtte den biodiversitet, som råstofgravningen naturligt sætter i gang. Mange steder er resultatet æstetiske og spændende landskaber. Og det gælder ift. de mange muligheder for aktiviteter i form af fx friluftsliv, træning, kulturaktiviteter, undervisning og naturformidling. Kun fantasien sætter grænser her.

Partnerskaber, også med virksomheder, dialog og samskabelse med lokalbefolkningen og ildsjæle gør det muligt at få maksimalt udbytte af den forandring, som en råstofgrav giver mulighed for, når den er gravet færdig.

Lodsejeren og råstofindvinderen kan også med fordel inddrages i dialogen. Måske er der mulighed for at grave området, eller en del af området, færdigt hurtigt eller hurtigere end planlagt, så efterbehandling af råstofgravene kan komme i gang til gavn for lokalbefolkningen.

Råstofarealerne kan også spille en rolle i arealomlægningen i Grøn Trepert og fremme af biodiversitet. De lokale treparter, som udarbejder lokale omlægningsplaner, opfordres til at indgå i dialog med regionerne om et samarbejde herom.

Bilag Titel:	2025 Status for generationsforureninger 25-11-2025
Dagsordens titel	Opdateret plan og status for generationsforureninger
Dagsordenspunkt nr	8
Bilag nr	1
Antal bilag:	1

NOTAT

25-11-2025

EMN-2024-01370

1813530

Christian Andersen

Opdateret plan og status for generationsforureninger 2025

Denne version af regionernes fælles plan for generationsforureninger erstatter tidligere versioner, senest af 28. november 2024.

1 Baggrund og formål

Den daværende Miljøminister Lea Wermelin bad i 2019 regionerne udarbejde en samlet prioritering af indsatserne over for generationsforureningerne. Et forslag til en samlet plan for i alt 10 generationsforureninger blev sendt til miljøministeren d. 6. marts 2020 med et tillæg i september samme år. Planen indeholdt tre faser. På Finansloven for 2021 blev der afsat i alt 630 mio. kr. til opgaven frem til og med 2025 til gennemførelse af planens første fase. Der blev med udmøntning af grøn fond i april 2024 afsat yderligere 550 mio. kr. til opgaven, efter at det viste sig, at nogle af forureningerne i fase 1 var mere omfattende og derfor dyrere end tidligere vurderet. Dermed er fase 1 af planen nu finansieret. Udmøntningsaftalen noterer samtidigt, at de afsatte midler ikke dækker det fulde, forventede fremtidige investeringsbehov i fase 2 og fase 3 og noterer sig, at det videre arbejde vil fortsætte frem mod 2033.

I det følgende beskrives den opdaterede økonomi og tidsplanen for gennemførelse af fase 1 for de 10 generationsforureninger, der indgår i Danske Regioners plan. Herudover beskrives overvejelserne omkring fase 2 og fase 3 samt den estimerede økonomi. Budgettet for fase 2 er i denne opdatering opdateret og mere systematisk underbygget end i tidligere versioner.

2 Fase 1

Planens fase 1 omfatter:

- Oprensning på Høfde 42, Kærgård Klitplantage og forureningen ved Himmarn Strand samt indspunsning af Cheminovas gamle fabriksgrund.
- Undersøgelser og forberedelse af afværge af grundvandsforureningen fra det tidligere Grindstedværkets fabriksgrund, samt grundvandsforureningerne Lundtoftevej, Naverland og Vestergade.

- Forundersøgelser og etablering af afskærende afværgeløsning ift. overfladenær forureningstransport ved Collstropgrunden.
- Udredning i forhold til estimering af omkostningen til videregående undersøgelse af forureningssituationen på Cheminovas nuværende fabriksgrund (Rønland).

Regionernes viden om de enkelte forureninger og de tilhørende økonomiske estimater vil blive forbedret, efterhånden som forureningerne bliver undersøgt nærmere, teknologi bliver udviklet, og projekterne udbudt, kontraheret, detailprojekteret og gennemført. Derfor opdateres de økonomiske estimater og tidsplanen som udgangspunkt en gang om året, jf. § 2, stk. 2 i bekendtgørelse nr. 1124 af 31/10/2024 om tilskud til regionsrådets oprensning af generationsforureninger

Jf. bekendtgørelsens § 2, stk. 4 har regionerne siden 2021 indsendt årlige fremdriftsrapporter samt regnskaber over afholdte udgifter ifm. generationsforureningerne. Der er desuden indrapporteret ændringer for de enkelte projekters tidsplan, samt vurderingen af deres økonomiske ramme.

De samlede omkostninger til fase 1 vurderes at kunne dækkes af de samlede bevillinger, der pt. er til rådighed.

De forventede tidsplaner for de enkelte projekter er vist i tabel 1.

Tabel 1: Tidsplan over aktiviteter for samtlige 3 faser. Rød markering angiver forventeligt sluttidspunkt for fase 1. Det skal bemærkes, at der endnu ikke er bevilliget finansiering til det videre arbejde efter fase 1. Al aktivitet herefter forudsætter dermed yderligere finansiering.

Lokalitet	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33 (*)
Høfde 42														
Cheminovas gamle fabriksgrund														
Cheminovas nuværende fabriksgrund (Rønland)														
Kærgård Klitplantage														
Himmark Strand														
Det tidligere Grindstedværkets fabriksgrund														
Lundtoftevej														
Naverland 26 A og B														
Vestergade 5														
Collstropgrunden														
Forberedende arbejde, udbud og tilladelser	Oprensningsprojekt						Opfølgende drift							
* For nogle af lokaliteterne fortsætter driften af anlæg efter 2032.														

2.1 Finansiering af fase 1

Finansieringen af fase 1 er baseret på Finanslovmidlerne fra FL21 på 630 mio. kr., på midlerne fra af grøn fond med aftale i april 2024 med 550 mio. kr., og på private donationer på 150 mio. kr. Herudover er forberedende aktiviteter på en række lokaliteter finansieret med 70 mio. kr. efter aktstykke 137. Den samlede finansiering til rådighed for fase 1 antager dermed 1.400 mio. kr. inden indeksregulering. De enkelte finansieringskilder er beskrevet nærmere nedenfor.

Midler på Finansloven 2021

I Finansloven for 2021 er der afsat samlet 630 mio. kr. fordelt på årene 2021-2025 til regionernes håndtering af 10 generationsforureninger. Midlerne administreres af Miljøstyrelsen i henhold til bekendtgørelse nr. 1353 af 21/06/2021, som er ændret ved nr. 1124 af 31/10/2024 om tilskud til regionsrådets oprensning af generationsforureninger mv. Den del af midlerne der ikke er reserveret PL-reguleres hvert år. og i perioden 2021 til 2025 er den samlede PL-regulering 45,9 mio. kr., der indgår i budgetteringen på de enkelte projekter.

Af det samlede budget kommer 280 mio. kr. fra EU's genopretningsfond. Regeringen har i den forbindelse meddelt kommissionen, at der er fire fuldskala afværgeprogrammer i gang senest i 2. kvartal af 2026. At være i gang er defineret som, at der er underskrevet en entreprisekontrakt. Ud fra den definition er en afværge pt. i gang på Kærgård Klitplantage, desuden er der indgået kontrakt for Høfde 42, hvor der i øjeblikket indhentes de nødvendige myndighedstilladelser.

Der er planlagt yderligere tre afværger i fase 1, nemlig på Collstrop, Himmark Strand og Cheminovas gl. fabriksgrund. Her afhænger en igangsættelse af, om regionerne kan opnå de relevante miljøtilladelser fra stat og kommune. For Cheminovas gl. fabriksgrund foreligger samtlige myndighedstilladelser, og det forventes derfor, at der kan gennemføres udbud og indgås en kontrakt senest i andet kvartal 2026. For Himmark Strand anses det for tvivlsomt, at der kan gennemføres et EU-entrepriseudbud med indgåelse af kontrakt inden udgangen af 2. kvartal 2026, da myndighedstilladelser fortsat ikke foreligger. Dette henset til at udbudsperiode kan tage op til 9 måneder. I forhold til Collstrop er processen med at indhente de nødvendige tilladelser i gang. Det forventes, at de nødvendige miljøtilladelser - hvis der ikke sker påklage af afgørelserne mv. - kan foreligge i tilstrækkelig tid til, at der kan indgås entreprisekontrakter i 2. kvartal 2026.

Midler fra grøn fond 2024

Med udmøntning af grøn fond i april 2024 er der afsat 550 mio. kr. fordelt på årene mellem 2025-2027, herunder til en fordyrelse af oprensning på Høfde 42 og Himmark Strand. Midlerne udmøntes ved Aktstykke nr. 208 for 2024. Den del af midlerne, der ikke er reserveret, PL-reguleres hvert år, og i 2025 er den samlede PL-regulering 4,5 mio. kr., der indgår i budgetteringen på de enkelte projekter.

I aftalen omkring grøn fond bemærkes det desuden, at arbejdet med generationsforureninger forventeligt vil fortsætte frem mod 2033, og at der kan være behov for yderligere finansiering, hvis de afsatte midler ikke dækker det fulde, forventede fremtidige investeringsbehov.

Private donationer

Aarhus Universitets Forskningsfond har gennem Auriga Industries A/S givet en donation på 125 mio. kr. øremærket til oprensningen af Høfde 42. Danfoss har givet tilsagn om bevilling af 25 mio. kr. til oprensning af forureningen ved Himmark Strand. Håndtering og afløb for midler fra private donorer godkendes og beskrives af følge-/styregrupper på de enkelte projekter. Grupperne består af de pågældende regioner, Miljøstyrelsen og donorerne. Midlerne indeksreguleres ikke.

Midler fra Aktstykke 137

I 2019 og 2020 blev der via Aktstykke 137 bevilliget samlet 100 mio. kr. til forureningerne efter Grindstedværket og Cheminova i henholdsvis Region Syddanmark og Region Midtjylland. Midlerne er i Region Midtjylland anvendt til forberedende aktiviteter på Cheminovas nuværende fabriksgrund (Rønland), Høfde 42 og Cheminovas gamle fabriksgrund. I Region Syddanmark har midlerne været anvendt til projektering og opstart af oprensning i Kærgård Klitplantage og undersøgelser vedrørende det tidligere Grindstedværkets fabriksgrund samt Grindsted gl. losseplads. Der er ikke et fuldstændigt sammenfald mellem de forureninger som Aktstykkemidlerne blev afsat til og generationsforureningerne. Derfor indgår kun 70 ud af de oprindelige 100 mio. kr. i aktstykket i tabel 2. Midlerne indeksreguleres ikke.

Tabel 2: Aktstykkemidler og private donationer allokert til konkrete projekter i fase 1 (mio. kr.)

	Aktstykke 137	private donationer
Høfde 42	25	125
Cheminovas gamle fabriksgrund	23	0
Cheminovas nuværende fabriksgrund (Rønland)	2	0
Kærgård Klitplantage	6	0
Himmark Strand		25
Det tidligere Grindstedværkets fabriksgrund	14	0
I alt	70	150

2.2 Gennemførelse af fase 1

Alle projekterne i fase 1 er nu velundersøgte, og de foreliggende budgetter hviler dermed på et godt grundlag. Der skal dog tages forbehold for, at flere af projekterne endnu ikke har været i udbud. Der kan således stadig forekomme udsving i priserne pga. uforudsete forhold, herunder ændringer i energi- og materialepriser.

Det fremgår af tabel 3, at det samlede, aktuelle estimat for omkostningerne til fase 1 beløber sig til 1.417,4 mio. kr. Dette beløb er indenfor rammerne af den samlede finansiering, der er til rådighed, når der henses til PL reguleringen. Forøgelsen på 6,4 mio. kr. i de totale omkostningsoverslag for Fase 1 siden sidste år, skyldes justering af det totale budget for Kærgård Klitplantage, samt at andelen til Miljøstyrelsens administration stiger med 3 mio. kr.

Tabel 3: Budget for fase 1 (mio. kr.)

	Afholdt					Budget							
Lokalitet	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	sum
Høfde 42	0,6	4,1	3,1	4,2	18,5	15	15	136	136	136	136	135	740
Cheminovas gamle fabriksgrund	0,6	1,9	12,1	5,8	1,7	2	80	17	0	0	0		121
Cheminovas nuværende fabriksgrund	0	0	0,8	0,9	0	0	0	0	0	0	0		2
Kærgård Klitplantage	5,9	12,7	6,2	16,6	11,1	14	17	16	0	0	0		100
Himmark Strand	0	3,2	11,2	4,5	5,5	4	100	140	81,6	0	0		350
Det tidligere Grindstedværkets fabriksgrund	4,2	5,9	6,6	5,2	2,9	2	15	8,2	0	0	0		50
Lundtoftevej	0	0,4	3,8	4,8	0,6	0	0	0	0	0	0		10
Naverland 26 A og B	0	0	4,1	0,3	0,3	1,5	2,8	0	0	0	0		9
Vestergade 5	0	0	0	0,9	0,1	0	0	0	0	0	0		1
Collstropgrunden	0	3	4,6	5,8	1,9	1,2	5	3,5	0	0	0		25
Miljøstyrelsens administration	1	1	1	1	1	2	2	2	0	0	0		11
Sum	12	32	54	50	44	42	237	323	218	136	136	135	1.417

På Cheminovas gamle fabriksgrund er der i 1. kvartal af 2024 gennemført en vurdering af omkostningerne for en oprensning. Vurderingen og overslaget er udarbejdet med baggrund i de gennemførte forundersøgelser og erfaringerne fra Høfde 42, og det vurderes, at prisen for en oprensning ved anvendelse af nuværende kendt teknologi er mere end 4 mia. kr. På den baggrund vælges der at starte med at foretage en indspunsning af forureningen i fase 1. Indspunsningen vil koste 100 mio. kr. og vil forhindre forureningen i at sprede sig. Samtidig er en indspunsning det første nødvendige trin i en oprensning. I fase 2 planlægges der gennemført en række teknologiudviklingsprojekter mhp. at finde en økonomisk bæredygtig løsning på selve oprensningen, der kan gennemføres i fase 2 eller 3.

3 Fase 2

Der indgår syv projekter i fase 2. Projekterne omfatter undersøgelser af Cheminovas nuværende fabriksgrund (Rønland), teknologiudvikling og -afprøvning af oprensningsmetoder på Cheminovas gamle fabriksgrund og Collstropgrunden, samt afværge og efterfølgende drift ved Cheminovas gamle fabriksgrund, det tidligere Grindstedværkets fabriksgrund, Lundtoftevej, Vestergade og Naverland.

Tabel 4. Tidsplan for fase 2.

Lokalitet	27	28	29	30	31	32	33	34	35*
Cheminovas gamle fabriksgrund									
Cheminovas nuværende fabriksgrund (Rønland)									
Det tidligere Grindstedværkets fabriksgrund									
Lundtoftevej									
Naverland 26 A og B									
Vestergade 5									
Collstropgrunden									
Forberedende arbejde, udbud og tilladelser	Udvikling		Oprensning			Opfølgende drift			
*Nogle af lokaliteterne fortsætterdriften efter 2035									

Dele af fase 2 kan umiddelbart sættes i gang under forudsætning af, at finansieringen er til rådighed, det gælder bl.a. oprensningerne på Lundtoftevej, Naverland (kildegrunden) og Vestergade i Region Hovedstaden, samt teknologiudvikling og -afprøvning på Cheminovas gamle fabriksgrund.

Tidsplanen er beskrevet i tabel 4 - under den forudsætning, at der bevilges midler til fase 2 på Finanslov 2027.

Regionerne har på baggrund af erfaringer fra fase 1, arbejdet med et fælles grundlag for de økonomiske vurderinger, der ligger til grund for budgetestimerne i fase 2. Budgettet er opsummeret i tabel 5, dog fraregnet udgiften til afværge på Cheminovas gamle fabriksgrund, hvis økonomiske omfang først kan estimeres efter teknologiudvikling og -afprøvning er gennemført.

Budgetestimerne i tabel 5 tager udgangspunkt i principperne for [ny anlægsbudgettering](#). Dermed er der efter projekternes modenhed tillagt forskellige økonomiske usikkerhedsmarginer til de oprindelige budgetoverslag for bl.a. at tage højde for uforudsete omkostninger, prisudvikling mv. . Da projekterne er på forskellige stadier og vidensniveauer og endnu ikke har været i udbud, er der anvendt forskellige korrektionstillæg for projekterne i henhold til det udarbejdede budgetteringsgrundlag. Der henvises til de korte projektbeskrivelser i bilaget for en uddybning af hvert enkelt projekt. Samlet er budgettet for fase 2 på 2,5 mia. i 2025 kr. kr.

Tabel 5. Økonomi for fase 2 projekter. Basisoverslaget er bygherreoverslaget for projektøkonomien baseret på den aktuelle projektforberedelse.

Projekt	Projekttype	Grundlag for prissætning	indeholdt margin %	Budgetestimat, mio. kr.
Gl. fabriksgrund*	Metodeudvikling	bygherre overslag	0%	25
Rønland	undersøgelse	Undersøgelsesoplæg	-	420
Collstrop	pilotforsøg	bygherre overslag	50%	50
Lundtoftevej	Afværge	bygherre overslag	20%	153
Vestergade	Afværge	Skitseprojektering	30%	183
Naverland	Afværge	Skitseprojektering	40%	343
Det tidligere Grindstedværkets fabriksgrund**	Afværge	bygherre overslag	100%	1.304
Total			34%	2.478

* Uden udgift til oprensning, som først kan estimeres efter gennemført teknologiudvikling og -afprøvning

**overslag på 652 mio. kr. fra 2024 – for nuværende usikkerhed på op til 100 %.

4 Fase 3

Fase 3 omfatter tre projekter. En oprensning på Cheminovas nuværende fabriksgrund (Rønland), eventuelt på Cheminovas gamle fabriksgrund (hvis ikke denne gennemføres i fase 2) samt Collstropgrunden. De samlede udgifter til fase 3 vil kunne vurderes, når teknologiudviklingsprojekter og videregående undersøgelser for de tre lokaliteter er gennemført i fase 2.

Bilag 1 – Oversigt over status og forventede indsatser

Bilaget giver en kort beskrivelse af status på de enkelte generationsforureninger, opdelt på faserne i planen. For fase 1 gælder, at denne er finansieret, mens fase 2 og 3 ikke er finansieret. Tidsplaner for fase 2 og 3 afhænger således af, at der bevilliges midler fra Staten i 2027 og frem.

Høfde 42

Målsætning: Kildereduktion med henblik på at fjerne risikoen for miljøet. Målsætningen er at undgå efterfølgende drift af afværgeanlæg.

Fase 1

Projektet afsluttes i fase 1.

Samlet prisestimat: 740 mio. kr.

Udførelse: 2020-2023 Forberedende arbejde, 2024-2031 Afværgeprojekt

Status: Der er i 2020 til 2024 investeret 30,5 mio. kr. i Høfde 42. Der er gennemført forarbejder for udbud af oprensningsprojektet, der er gennemført første udbudsrunde af oprensningsprojektet, der blev aflyst. Der er gennemført genudbud af oprensningsprojektet der er afsluttet primo 2024.

Der er indgået kontrakt med Arkil A/S 7. maj 2024 om oprensningen af forureningen. Siden kontraktindgåelse er der arbejdet på indhentning af de nødvendige myndighedstilladelser til projektet. Med den nuværende tidsplan forventes alle tilladelser at være indhentet tidligst i foråret 2027.

Cheminovas gamle fabriksgrund

Målsætning: Kildereduktion med henblik på at fjerne risikoen for miljøet. Målsætningen er at undgå efterfølgende drift af afværgeanlæg.

Fase 1

Samlet prisestimat: 100 mio. kr. til indspunsning.

Udførelse: 2020-2025 Forberedende arbejde, 2026-2027 Spunsarbejder.

Status: Der er i 2020 til 2024 investeret 22,1 mio. kr. på Cheminovas gamle fabriksgrund. Der er gennemført forarbejder for udbud af oprensningsprojektet, samt vurderinger af muligheden for opdeling af oprensningen i trin.

Bemærkninger: Der er udarbejdet en udbudsstrategi for indspunsningen, som er politisk vedtaget i efteråret 2024. Der er i 2025 indhentet de nødvendige myndighedstilladelser og udbudsmateriale forventes offentliggjort inden udgangen af 2025 med kontraktindgåelse i foråret 2026. I efteråret 2026 etableres spunsen og Cheminovas gamle fabriksgrund er herefter klar til metodeafprøvning/udvikling. .

Fase 2 (ikke finansieret)

Udførelse: 2027-2030 Teknologiudvikling og -afprøvning, 2031- 2038 Afværgeprojekt

Fase 2 består af metodeafprøvning og/eller udvikling som skal tilvejebringe grundlaget for gennemførelse af selve oprensningen, der enten ligger i fase 2 eller i fase 3.

Prisestimat: Første del af fase 2 (metodeafprøvning/-udvikling) vurderes at kunne gennemføres for 25 mio. kr. I forbindelse med metodeafprøvning og -udviklingsarbejdet vil regionen sideløbende afsøge mulighederne for at indgå i samarbejder, hvor der kan opnås supplerende finansiering fra andre kilder til denne del.

Anden del af fase 2 (oprensningen, der evt. kan placeres i fase 3) kan ikke på nuværende tidspunkt prisestimeres, idet dette estimat afhænger af resultaterne af metodeafprøvningen/-udviklingen. Det vurderes dog på forhånd, at der kan blive tale om en samlet omkostning for selve oprensningen i milliardklassen.

Cheminovas nuværende fabriksgrund (Rønland)

Målsætning: Kildereduktion og/eller anden afværge med henblik på at fjerne risikoen for miljøet.

Fase 1

Status: Der er i 2020 til 2023 investeret 1,7 mio. kr. på Cheminovas nuværende fabriksgrund. Der er udarbejdet undersøgelsesoplæg til estimering af omkostning til nødvendige undersøgelser af forureningssituationen.

Fase 2 (ikke finansieret)

Samlet prisestimat: 420 mio. kr. til videregående undersøgelser og udarbejdelse af afværgestrategi. Den samlede pris for en afværge løsning kendes endnu ikke.

Udførelse: 2026-2029 Undersøgelser, 2029 Stillingtagen til afværgestrategi, design af afværge, udbud mm.

Fase 3 (ikke finansieret)

2030-203x Afværge (kan udføres over en længere årrække), Efter afværge må påregnes drift af afværgeanlæg.

Prisestimat for gennemførelse af afværgetiltag kan først beregnes efter gennemførelse af fase 2 arbejder, men med erfaringerne fra Høfde 42 og Cheminovas gamle fabriksgrund vurderes det at være i en størrelsesorden af milliarder, afhængig af den afværgeløsning der vælges.

Kærgård Klitplantage

Projektet afsluttes i fase 1.

Samlet prisestimat: 99,5 mio. kr.

Målsætning: Oprensning af forureningsfane i grundvandet under grube 1-4 med henblik på at fjerne risikoen for miljøet ved overholdelse af miljøkvalitetskrav og samtidigt gøre det muligt at ophæve bade- og opholdsforbud. Målsætningen er at undgå efterfølgende drift af afværgeanlæg.

Udførelse: 2021-2028 Videreførelse af igangværende afværgeprojekt for grube 1-4.,

Status: Der er i 2020 til 2024 forbrugt 52,5 mio. kr. på oprensning af Kærgård Klitplantage. Det forventes, at der vil blive forbrugt 14 mio. kr. i 2025. Sidste etape af oprensningen i Kærgård Klitplantage med overgang til fra kemisk til biologisk rensning af grundvandet under gruberne, forventes at være tilendebragt inden udgangen af 2025. Frem til 2028 koncentrerer indsatsen sig derfor om biologisk rensning. Efter afslutning i 2028 retableres området. Det forventes, at der behov for at monitorere ca. 15 år efter 2028 til vurdering af overholdelse af miljøkvalitetskrav og til bl.a. ophævelse af badeforbud.

Den samlede pris for oprensningen ved Kærgård Klitplantage er reguleret fra det oprindelige budget fra 2019 på 82 mio. kr. til 99,5 mio. kr.

Det skyldes overvejende en prisstigning på op til 30 % på kemikalier, der indkøbes i udlandet, samt almindelig indeksregulering af entreprenør og rådgiverydelser fra 2020 til frem til i dag.

Yderligere prisregulering på 4,5 mio. i 2025 grundet medregning af omkostninger til nedtagning af anlæg og endelig retablering.

Det tidligere Grindstedværkets fabriksgrund

Fase 1

Samlet prisestimat: 50 mio. kr.

Målsætning: Oprensning af forureningsfane i grundvandet inden udstrømning til Grindsted Å med henblik på at fjerne risikoen for miljøet.

Udførelse: 2020-2024: Forberedende undersøgelser til udpegning af indsatsområder samt anbefaling af mulige oprensningsmetoder.

I 2025 - 2027 udføres resterende aktiviteter i planens fase 1. Det omfatter laboratorie- og felttest, detaljeret afgrænsning af indsatsområder, grundvandsmodel m.v., og der udarbejdes skitseprojekt for oprensningen. Regionsrådet har i september 2025 godkendt disse forberedende aktiviteter, som skal danne grundlag for udbud af afværgeprojekt i fase 2. Under forudsætning af yderligere finansiering planlægges etablering af afværgeløsning tidligst fra 2028 (se beskrivelse under fase 2).

Status: Der er i 2020 til 2024 forbrugt 24,6 mio. kr. Der forventes et forbrug i 2025 på 2 mio. kr. Der er gennemført en række udvidede forureningsundersøgelser af grundvand, overfladevand og poreluft, screening for egnede afværgemetoder samt udarbejdet afværgeprogram med forslag til oprensningsmetoder og indsatsområder.

Indsats over for øvrige forureninger efter Grindstedværket (Grindsted gl. Losseplads, banegravsdepotet, bundsediment i Grindsted Engsø) er ikke inkluderet i estimatet. En eventuel indsats her vil skulle prioriteres særskilt.

Fase 2 (ikke finansieret)

Plan for aktiviteter: 2028-2030: Etablering af anlæg til afværgeindsats. Der er på nuværende tidspunkt estimeret en aktiv driftsperiode på 40 år. Afværgeprogrammet, der er udarbejdet i fase 1, skitserer oprensning i fem områder med en kombination af tre in-situ- og en on-site-metode. Resultatet af de sidste forberedende aktiviteter i fase 1, herunder laboratorie- og felttest afsluttes med et skitseprojekt. Fase 2 omfatter detailprojektering, udbud og gennemførelse af afværgeprojekt.

Prisestimat: Overslagpris på 652 mio. kr. fra 2024 for oprensning på baggrund af undersøgelser og afværgeprogram. Prisestimatet omfatter indsats og oprensning i områder, der vil have den hurtigste effekt på reduktion af udstrømning af forureningen til Grindsted Å.

Da der endnu ikke foreligger et skitseprojekt, er overslaget forbundet med stor usikkerhed. Skitseprojektet, der afslutter fase 1, vil indeholde præcis beskrivelse af indsatsen, og et opdateret budget, hvor usikkerhed i prissætning og korrektionstillæg realistisk kan fastsættes ud fra principperne for ny anlægsbudgettering ([NAB](#)).

Himmark Strand

Projektet afsluttes i fase 1.

Samlet prisestimat: 350 mio. kr.

Målsætning: Kildereduktion med henblik på at fjerne risikoen for miljøet. Målsætningen er at undgå efterfølgende drift af afværgeanlæg.

Udførelse: 2026-2028: Afgravning

Status: Der er i 2020 til 24 forbrugt 24,4 mio. kr. på Himmark Strand. Det forventes at der i 2025 er udgifter for 4 mio. kr. Det har resulteret i udvidede forureningsundersøgelser, skitseprojekt og detailprojektering af afværgeløsning, udbudsmateriale, miljøkonsekvensvurderinger, samt indhentning af miljøtilladelser.

Bemærkninger: Udbud forventes udsendt i 2026, hvor tidspunkt afhænger af fremdrift af miljøvurderinger og kommende miljøkrav i tilladelser.

Afværgeprojektet forventes opstartet i 2026 og afsluttes i 2028-2029. Projekteringsoverslag er på 350 mio. kr.

Lundtoftevej

Fase 1

Samlet prisestimat: 9,6 mio. Kr.

Udbredt grundvandsforurening med klorerede opløsningsmidler. Forureningen udgør en risiko for grundvandsressourcen og vandforsyningerne i området.

Der vil være en yderligere spredning af forurening til grundvandet, frem til oprensning igangsættes.

Fase 1 blev afsluttet i 2024. Der blev i fase 1 gennemført omfattende undersøgelser af forureningens udbredelse, vurderet og skitseret forskellige afværgeløsninger mv. Arbejdet i fase 1 udgør grundlaget for valg og design af afværgeløsning, som skal etableres i fase 2.

Fase 2 (ikke finansieret)

Målsætning for fase 2: Kildereduktion i form af ventilation af umættet sandlag for at hindre spredning af poreluftforureningen og reducere nedsivning og yderligere påvirkning af grundvandet og derigennem reducere driftstid for afværge på grundvandet. Desuden afværgepumpning på grundvandet for at afskære yderligere spredning af forureningsfaner og bevare grundvandsressourcen nedstrøms for lokaliteterne og reducere den eventuelle risiko for indvindinger.

Når midlerne til fase 2 er bevilget, kan afværgeforanstaltningerne sendes i udbud og efterfølgende etableres (etableringen forventes at tage 3-år). Der forventes en driftstid på 10 år til ventilation af det umættede sandlag og 50 år til afværgepumpning af forurennet grundvand

Omkostningerne til gennemførelse af fase 2 er vurderet at være i størrelsesordenen 150 mio. Kr.

Naverland 26 A og B

Fase 1

Samlet prisestimat: 9 mio. kr.

Udbredt grundvandsforurening med klorerede opløsningsmidler. Forureningen udgør en risiko for grundvandsressourcen og vandforsyningerne i området.

Der vil være en yderligere spredning af forurening til grundvandet, frem til oprensning igangsættes.

Fase 1 er afsluttet. Der er gennemført omfattende undersøgelser af forureningens udbredelse, vurderet og skitseret forskellige afværgeløsninger mv. for oprensning af kildegrunden.

Arbejdet med igangsættelse af afværgeforanstaltninger på kildegrunden afventer midler fra fase 2.

Arbejdet i fase 1 har vist, at det også er nødvendigt at afværge den meget udbredte forureningsfane fra Naverland. Forureningsfanen påvirker således allerede meget store grundvandsressourcer i et område med store indvindingsinteresser og koncentrationerne af klorerede opløsningsmidler er stigende i flere vandforsyningsboringer i

området. Der arbejdes i perioden 2024-2026 med forberedelse af en særskilt afværgeindsats ift. forureningsfanen. Selve gennemførelsen af disse afværgeforanstaltninger afventer midler fra fase 2. i fase

Fase 2 (ikke finansieret)

Målsætning for fase 2: Omfattende reduktion af forurening på kildegrunden og i forureningsfanen for at sikre aktuel vandindvinding og grundvandsressourcen på sigt. Denne målsætning opnås ved en to-delt afværgeindsats:

- Afværge af forureningen under selve grunden ved hjælp af termisk oprensning, hvor jorden opvarmes, så forureningen bliver til damp, der kan suges ud af jorden.
- Afværge af forureningen i grundvandet ved enten at tilsætte bakterier eller ved at oppumpe og rense det forurenede grundvand.

Når midlerne til fase 2 er bevilget, kan afværgeforanstaltningerne på kildegrunden sendes i udbud og efterfølgende etableres over en 4-årig periode. . Dernæst iværksættes afværgeforanstaltningerne i forureningsfanen.

Omkostningerne til gennemførelse af fase 2 er vurderet at være i størrelsesordenen 340 mio. Kr.

Vestergade 5

Fase 1:

Samlet prisestimat: 1 mio. Kr.

Udbredt grundvandsforurening med klorerede opløsningsmidler. Forureningen udgør en risiko for den lokale vandforsyning og grundvandsressourcen i området.

Der vil være en yderligere spredning af forurening til grundvandet, frem til oprensning igangsættes.

Fase 1, som bestod i enkelte supplerende undersøgelser og skitseprojektering af afværgeforanstaltninger, er gennemført

Fase 2 (ikke finansieret)

Målsætning for fase 2: At sikre indvindingen ved Skuldelev vandværk samt på sigt at sikre grundvandsressourcen. Ved projektet gennemføres kildereduktion efterfulgt af afværgepumpning (i minimum 30 år)

Udførelse: Når midler er afsat, igangsættes detailprojektering og den efterfølgende kildeoprensning (termisk oprensning) og etablering af driftsanlæg til afværgepumpning. Derefter efterfølgende drift af afværgepumpning i minimum 30 år

Omkostningerne til gennemførelse af fase 2 vurderes at være i størrelsesordenen 180 mio. kr.

Collstropgrunden

Fase 1

Samlet prisestimat: 25 mio. kr.

Forurening med arsen og andre metaller udgør en risiko for et nærliggende naturområde og på lang sigt for Esrums Sø.

Der er i fase 1 gennemført:

- Omfattende undersøgelse af forureningsudbredelsen i jord og grundvand på selve Collstropgrunden.
- Laboratiestudier af potentielle metoder til immobilisering af arsen i jorden
- Forundersøgelser og skitseprojektering af første fase af afværgeforanstaltninger, der skal hindre overfladenær afstrømning af arsen ud af Collstropgrunden.

Detailprojektering af første fase af afværgeforanstaltninger er i gang og regionen er i dialog med de relevante myndigheder ift. at få indhentet de nødvendige miljøtilladelser. Etableringen forventes at blive gennemført i løbet af 2026 under forudsætning af, at de nødvendige miljøtilladelser foreligger. Første fase af afværgeforanstaltningerne består i bortgravning af forurenede sediment fra grøfter i området samt forurenede vejrabatjord. Desuden vil der blive etableret en lav jordvold langs dele af grunden for at forhindre, at der i forbindelse med kraftige regnskyl kan strømme forurenede overfladevand fra grunden til omgivelserne.

Desuden vil der i 2026 blive gennemført modelberegninger til vurdering af den langsigtede risiko for spredning af arsen til Esrums Sø og det nærliggende Natura 2000 område.

Fase 2 (ikke finansieret)

Målsætning for fase 2:

- At der er gennemført pilot skala feltforsøg med udvalgte afværgeteknikker, der adresserer den langsigtede risiko for spredning af arsen gennem grundvandsmagasiner til det nærliggende Natura 2000 område og Esrums Sø

At resultaterne fra disse forsøg har skabt grundlag for valg af fuldskala afværgeindsats, som skal etableres i fase 3.

Omkostningerne til gennemførelse af fase 2 vurderes at være i størrelsesordenen 50 mio. kr.

Fase 3 (ikke finansieret)

Prisestimat for gennemførelse af afværgetiltag kan først beregnes efter gennemførelse af fase 2.

Bilag Titel:	Danske Regioners høringssvar til lovforslag om afklaringspladser
Dagsordens titel	Høringssvar - Afklaringspladser
Dagsordenspunkt nr	19
Bilag nr	1
Antal bilag:	1

Social- og Boligministeriet

beb@sm.dk

DANSKE
REGIONER

23-10-2025

EMN-2025-01006

1811864

Lin Krarup

Danske Regioners høringssvar til forslag til Lov om ændring af lov om social service (afklaringspladser)

Danske Regioner takker for muligheden for at komme med bemærkninger til lovforslaget. Til brug for besvarelsen er der indhentet input fra de fem regioner.

Danske Regioner bakker op om etableringen af afklaringspladser i kommunerne og ser det som et hensigtsmæssigt skridt i retning mod større sammenhæng mellem hospitals- og socialpsykiatrien.

Danske Regioner har en række konkrete bemærkninger til lovforslaget:

- Målgruppen er i udkastet beskrevet som patienter, der udskrives fra døgnafsnit i behandlingspsykiatrien. Denne brede formulering kan give anledning til forskellig praksis på tværs af kommuner og potentielt udelukke relevante borgere. Det bør præciseres, at målgruppen omfatter patienter, som udskrives fra sygehuspsykiatrien, hvor der er identificeret et behov for social støtte, men hvor udredning og bevilling endnu ikke er gennemført. Det bør også præciseres, at borgere ikke udelukkes, hvis der fx er foretaget en kommunal indledende vurdering af bostøtte, men ikke en endelig udredning. Målgruppen kan med fordel også inkludere patienter, som er i kontakt med akutmodtagelsen, således at flere psykiatriske patienter får muligheden for et afklaringsophold.
- Det fremgår af bestemmelsen, at afklaringsophold skal tilbydes i *"umiddelbar tilknytning til personens udskrivning fra sygehuspsykiatrien..."*, ligesom det fremgår af bemærkningerne til lovforslagets enkelte bestemmelser, at hvis en person efter udskrivning tager ophold i eget hjem eller på gaden, vil personen ikke være i af målgruppen for et afklaringsophold. Danske Regioner finder det væsentligt at fremhæve, at disse formuleringer vil indsnævre

DANSKE REGIONER
DAMPFÆRGEVEJ 22
2100 KØBENHAVN Ø
+45 35 29 81 00
REGIONER@REGIONER.DK
REGIONER.DK

målgruppen uhensigtsmæssigt meget - ligesom det rent praktisk vil kræve, at regionen alle dage (inkl. weekend/helligdage) har adgang til kommunen for at koordinere om patienten. Det er vigtigt, at borgere som vil have gavn af et afklaringsophold ikke udelukkes blot fordi, de har været udskrevet kortvarigt.

- For at tiltaget får den ønskede effekt, er det afgørende, at kommunerne reelt bliver forpligtede til at følge op på den behovsvurdering, som den psykiatriske afdeling foretager. Som bemærkningerne til lovforslaget står pt., er det alene kommunen, der tager stilling til om personen er inden for målgruppen. Dette medfører en risiko for, at patienter, som de psykiatriske afdelinger vurderer har et behov, ikke får deres behov imødekommet. Det bør derfor præciseres, at kommunen har pligt til at følge op på lægens vurdering.
- Det skal i forlængelse heraf bemærkes, at det fremgår af lovbemærkningerne, at der ikke vurderes *"at være behov for en visitationsproces"*. Danske Regioner anerkender, at der er behov for en smidig proces, som er anderledes end sædvanlige visitationsprocesser. Der vil dog være behov for, at der udarbejdes nærmere kriterier for visiteringen af afklaringspladserne for at sikre, at relevante borgere får tilbudt en afklaringsplads og at der ikke for store forskelle kommunerne i mellem. Det bemærkes ligeledes, at det bør præciseres, at de almindelige visitationsregler inklusive opsigelsesmuligheder m.v. i øvrigt vil gøre sig gældende for fremtidige visitationer foretaget efter § 107 a i serviceloven.
- Danske Regioner finder det vigtigt, at det præciseres i bemærkningerne til lovforslaget, at patienterne ikke skal forlade afklaringspladsen, før der er plads på et opholdssted, som kommunen har vurderet relevant. Det er vigtigt, at borgerne ikke har en mellempriode uden hjælp, men fastholdes, mens de er motiverede. I forlængelse heraf bemærkes det, at flere kommuner har sagsbehandlingstider for udredning og bevilling på op til 12 uger, hvilket medfører risiko for brud i forløbet. Det foreslås derfor, at lovbemærkningerne tilpasses hertil og ikke lægger op til et ophold på maks. 30 dage.
- Der henvises i lovforslaget til *Aftale om en sundhedsreform* fra november 2024 fsva. det udvidede behandlingsansvar. Der er på baggrund af denne aftale indgået en udmøntningsaftale i foråret 2025 - den såkaldte forårsaftale om sundhedsreformen - som beskriver den nærmere udmøntning af bl.a. det udvidede behandlingsansvar, hvorfor der i stedet bør henvises hertil. Danske Regioner foreslår at indsætte følgende sætning: *"Det er i den politiske forårsaftale om sundhedsreformen aftalt, at afklaringsophold på afklaringstilbud vil være dækket af det udvidede 96-timers behandlingsansvar og at dette*

træder i kraft i 2026. KL og Danske Regioner igangsætter et arbejde ift. at fastlægge det konkrete indhold i samarbejdet mellem sektorer om patienten, herunder hvilken indsats der kan forventes, og hvem der er den relevante kommunale aktør til at varetage kommunikationen med den behandlingsansvarlige afdeling.”

- Det fremgår, at kommunerne har forsyningsforpligtelsen og vil skulle sørge for, at der er det nødvendige antal afklaringsstilbud tilgængeligt, men at kommunen kan indgå aftaler med andre kommuner eller private. Danske Regioner finder det meget uhensigtsmæssigt, at der ikke henvises til regionale tilbud i denne opstilling, da man dermed risikerer at udelukke regionale leverandører, der hensigtsmæssigt vil kunne drifte afklaringspladserne. En regional drift af tilbuddene vil styrke kontinuiteten i patientforløbene, lette henvisningsprocessen og understøtte en effektiv udnyttelse af kapaciteten – eventuelt ved at samle tilbuddene geografisk, så mindre kommuner ikke belastes urimeligt.
- I forlængelse heraf bør servicelovens § 5, stk. 1 nr. 1 ligeledes tilpasses ved at den nye § 107 a nævnes. Dette vil sikre den nødvendige hjemmel til, at regionerne kan drive aflastningspladserne i regi af rammeaftalerne.
- Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at forslaget vil medføre *”frigivelse af ressourcer i sygehuspsykiatrien.”* Det skal i den forbindelse fremhæves, at der med lovforslaget lægges op til en ny koordinationsopgave for hospitalspsykiatrien ud mod kommunerne. Fx bør opholdet ikke medføre pause i igangværende behandling, men tværtimod understøtte borgerens fortsatte recovery-forløb. Det vil kræve systematisk opfølgning og koordination mellem kommune og region – både under og efter opholdet. Dette vil kræve en vis ressourceanvendelse fra psykiatrien, herunder måske en udgående funktion i samarbejdet med de kommunale tilbud, eller afholdelse af netværksmøder uden for psykiatrien. Der kan her med fordel arbejdes på skabe et smidigt set-up for dialogen.

Afslutningsvist vil Danske Regioner opfordre til, at tiltaget følges tæt med henblik på løbende at følge op på eventuelle udfordringer, herunder etablering af tilstrækkelig kapacitet, ensartet implementering i kommuner mv.

Bilag Titel:	Danske Regioners høringssvar til lovforslag om ændring af lov om solarier, lov om forbud mod salg af tobak og alkohol til personer under 18 år og forskellige andre love
Dagsordens titel	Høringssvar - Udkast til lovforslag om ændring af lov om solarier, lov om forbud mod salg af tobak og alkohol til personer under 18 år og forskellige andre love
Dagsordenspunkt nr	20
Bilag nr	1
Antal bilag:	1

NOTAT

21-11-2025

EMN-2017-01083

1816828

Rikke Gravlev Taageby

Danske Regioners høringssvar til udkast til lovforslag om ændring af lov om solarier, lov om forbud mod salg af tobak og alkohol til personer under 18 år og forskellige andre love

Danske Regioner takker for muligheden for at komme med bemærkninger til udkast til lovforslag om ændring af lov om solarier, lov om forbud mod salg af tobak og alkohol til personer under 18 år og forskellige andre love.

Danske Regioner tages forbehold for godkendelse i bestyrelsen den 18. december 2025.

Danske Regioner er positive over, at forebyggelsesindsatsen overfor børn og unge med udkastet til lovforslaget styrkes ved at skabe bedre rammer om børn og unges sundhed i forhold til brug af tobak, nikotin, solarier og alkohol. Strukturelle forebyggelsestiltag er meget effektive til at påvirke børn og unges adfærd, og vi bakker op om, at den strukturelle forebyggelse styrkes.

Danske Regioner ser positivt på, at man med lovforslaget sikrer overensstemmelse mellem beskrivelsen af fristen i sundhedslovens § 88, stk. 2, og bekendtgørelsens § 7, stk. 2. Man bør dog i den forbindelse være opmærksom på oplysningspligten i sundhedslovens § 90, hvor fristen er 8 hverdage. Der vil dermed gælde forskellige informationsfrister for patienter, som er omfattet af reglerne om maksimale ventetider, og patienter, som ikke er. Det kan give praktiske udfordringer at skulle håndtere denne forskel.

Bilag Titel:	Danske Regioners høringssvar til udkast til bekendtgørelse om unges arbejde
Dagsordens titel	Høringssvar - Udkast til bekendtgørelse om unges arbejde
Dagsordenspunkt nr	21
Bilag nr	1
Antal bilag:	3

Arbejdstilsynet

at@at.dk / sib@at.dk

DANSKE
REGIONER

26-11-2025

EMN-2025-00207

1817746

Matthias Runge Alnøe

Danske Regioners høringssvar til udkast til bekendtgørelse om unges arbejde

Danske Regioner har modtaget en høring vedr. udkast til bekendtgørelse om unges arbejde.

Vi deler ambitionen om, at flere unge skal have et fritidsjob. Vi ved fra undersøgelser, at unge med fritidsjobs også senere i livet har en større tilknytning til arbejdsmarkedet.

Når vi ser på det regionale arbejdsmarked, vil vi rigtig gerne have endnu flere unge ind. Både fritidsjobbere, som er i fokus i forhold til bekendtgørelsen, men også som studentermedhjælpere og lignende. Vi tror på, at en større opmærksomhed og erfaring med at arbejde i sundhedsvæsenet vil gøre, at vi i fremtiden får endnu flere unge, der vælger en af sundhedsuddannelserne.

Vi står fortsat på mål for både det fælles forståelsespapir fra juni 2024 samt trepartsforståelsen fra oktober 2025.

Idet indeværende udkast til bekendtgørelse om unges arbejde implementerer trepartsforståelsen, har vi ikke yderligere bemærkninger hertil.

Venlig hilsen

Anders Kühnau, fmd. Danske Regioner

Mads Duedahl, næstfmd. Danske Regioner

DANSKE REGIONER
DAMPFÆRGEVEJ 22
2100 KØBENHAVN Ø
+45 35 29 81 00
REGIONER@REGIONER.DK
REGIONER.DK

Relateret document 2/3

Dokument Navn:	Høringsbrev.pdf
Dokument Titel:	Høringsbrev
Dokument ID:	1818585

Til høringsparter

Arbejdstilsynet

Landskronagade 33
2100 København Ø

T 70 12 12 88

at@at.dk

www.at.dk

CVR 21481815

3. november 2025

Sag

2024 - 57608

Høringsbrev

Arbejdstilsynet sender hermed udkast til ny bekendtgørelse om unges arbejde i høring.

Eventuelle bemærkninger til ændringerne til bekendtgørelse om unges arbejde bedes sendes på e-mail til at@at.dk eller sib@at.dk senest **den 1. december 2025 kl. 12.00.**

Høringsmaterialet er også tilgængeligt på www.hoeringsportalen.dk.

De høringssvar, som Arbejdstilsynet modtager i forbindelse med høringen, vil blive offentliggjort på Høringsportalen. Ved afgivelse af høringssvar gives samtidig samtykke til offentliggørelse af høringssvaret, herunder afsenders adresse og mailadresse.

Formål og indhold

Formålet med en ny bekendtgørelse om unges arbejde er at implementere Regeringen og FH, DA, Danske Regioner og KL's trepartsforståelse om gennemgribende forenkling af reglerne for unges arbejde fra oktober 2025.

Udkastet indeholder følgende større ændringer:

- Arbejdsgiveren skal foretage en konkret risikovurdering af den unges arbejde med tekniske hjælpemidler m.v. med henblik på at sikre, at unge under 18 år kan arbejde sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt med det pågældende tekniske hjælpemiddel mv. Arbejdsgiveren skal således ud fra en række faktorer om bl.a. ulykkesrisiko, omgivelserne, egenskaber ved det tekniske hjælpemiddel mv. og forebyggende tiltag, foretage en vurdering af den unges beskæftigelse med det pågældende tekniske hjælpemiddel mv.
- Der vil fortsat gælde en række forbud for unge under 18 års beskæftigelse med stoffer og materialer, som følger af EU-direktivet. For de stoffer og materialer, som ikke fremgår af

forbudslisten, skal arbejdsgiveren igennem samme risikovurdering, som beskrevet ovenfor vedr. tekniske hjælpemidler.

- Unge, der er fyldt hhv. 13 og 14 år, vil under praktik på en virksomhed være omfattet af de almindelige bestemmelser fsva. risikovurdering ved tekniske hjælpemidler mv, stoffer og materialer, som beskrevet ovenfor.
- Unge under 18 år skal have mulighed for hurtig og effektiv hjælp af en person over 18 år. Det kan fx være telefonisk, via højttaler eller headset.
- Reglerne om, hvornår unge skal arbejde sammen med en person over 18 år, ændres. Det er ved arbejde, der indebærer en risiko for psykisk eller fysisk vold, skal den unge under 18 år arbejde sammen med en person over 18 år, der er til stede på arbejdspladsen. Eller hvis der er tale om arbejde, der er beliggende i isolerede områder uden almindelig færdsel.
- Listen over arbejdsopgaver, som unge, der er fyldt 13 år, må beskæftiges med justeres enkelte steder for at fjerne tvivl om arbejdsopgaver. Dertil tilføjes der en ny arbejdsopgave, som unge må udføre, så de fremadrettet må udføre lettere arbejde med at udvikle, filme, tage billeder, redigere og lignende opgaver. Endelig fjernes en sætning om organiske opløsningsmidler under pkt. 9 i det foreslåede bilag 1, da stofferne enten er dækket af andre forbehold eller vurderes unødvendig at opretholde.
- Bekendtgørelsens opbygning opbygges tematisk og hvert kapitel vil gælde for alle unge under 18 år, hvorefter de enkelte bestemmelser vil afgrænse, hvis der gælder særlige regler for bestemte aldersgrupper.

Ikrafttræden

Bekendtgørelsen forventes at træde i kraft den 1. januar 2026.

Venlig hilsen

Signe Øgendahl Beeck
Specialkonsulent
Jura og Forenkling - Arbejdstilsynet
T +45 72208889
E sib@at.dk

Relateret document 3/3

Dokument Navn:	Trepartsforståelse om gennemgribende forenkling af reglerne for unges arbejde.pdf
Dokument Titel:	Trepartsforståelse om gennemgribende forenkling af reglerne for unges arbejde
Dokument ID:	1818529

Det er vigtigt, at flere unge får lyst til og mod på at arbejde efter skoletid, og at det bliver nemmere for arbejdsgivere at ansætte unge i fritidsjob. Derfor er det afgørende, at der skabes klarhed om, hvilke regler der gælder, at reglerne rummer en fleksibilitet, som gør det muligt for virksomhederne at tilbyde de unge reelle og relevante arbejdsopgaver, som også efterspørges i erhvervslivet. Lige så afgørende er det, at der kommunikeres klart fra myndighedernes side til virksomhederne, de unge og deres forældre.

Regeringen fremlagde i juni 2024 en række initiativer, som skal sikre, at flere unge får lyst til og mod på at arbejde efter skoletid, og at det bliver nemmere for arbejdsgivere at ansætte unge i fritidsjob - i flere brancher. Efterfølgende indgik regeringen og FH, DA, KL og Danske Regioner en fælles forståelse i juni 2024 om flere fritidsjob med målsætning om, at flere unge kommer ind i meningsfulde fællesskaber på en arbejdsplads med kolleger, ansvar og opgaver. På den baggrund er der fra d. 1. januar 2025 og d. 1. juli 2025 blevet foretaget en række justeringer i de gældende regler, så unge kan arbejde i flere brancher, påtage sig flere opgaver, arbejde i større tidsrum af døgnet samt arbejde med eller i nærheden af ufarlige maskiner.

Et af de større initiativer i regeringens udspil om flere unge i fritidsjob er en af-dækning af, hvordan der kan laves en gennemgribende forenkling af reglerne, og om forenklingen kan indebære en større tilpasning til EU-direktivet. Regeringen og FH, DA, Danske Regioner og KL konfirmerer nu tredje og sidste fase af de af-talte regelforenklinger i en trepartsforståelse for på den måde at skabe fælles ståsted og afsæt for den videre implementering.

Unge i fritidsjob møder arbejdsmarkedet for første gang, og det kræver særlig opmærksomhed. Derfor bygger den fælles forståelse på en enighed om, at reglerne skal være tidssvarende og sikre et arbejdsmiljø, der til et hvert tidspunkt er sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt, ligesom reglerne skal tage højde for, at unge fortsat kan passe deres skolegang.

Den gennemgribende forenkling af reglerne for unges arbejde indebærer en ny bekendtgørelse og indeholder følgende ændringer:

- Arbejdsgiveren skal foretage en konkret risikovurdering af den unges arbejde med tekniske hjælpemidler, maskiner m.v. med henblik på at sikre, at unge under 18 år kan arbejde sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt med det pågældende tekniske hjælpemiddel mv. Det betyder bl.a., at forbudsbestemmelserne vedrørende maskiner, *jf. tidligere bilag 1 til bekendtgørelsen*, erstattes af en konkret risikovurdering.
- Der skal fortsat gælde en række forbud for unge under 18 års beskæftigelse med stoffer og materialer, som følger af EU-direktivet. For de stoffer og materialer, som ikke fremgår af forbudslisten, skal arbejdsgiveren

igennem samme risikovurdering, som beskrevet ovenfor vedr. tekniske hjælpemidler.

- Unge, der er fyldt hhv. 13 og 14 år, vil under praktik på en virksomhed være omfattet af de almindelige bestemmelser fsva. risikovurdering ved tekniske hjælpemidler mv, stoffer og materialer, som beskrevet ovenfor.

Regeringen og FH, DA, Danske Regioner og KL er enige om, at virksomhederne skal inddrage ansatte eller AMO i det omfang den findes i arbejdet med risikovurderingen af unges arbejde, og at det fortsat skal sikres, at arbejdet udføres under effektivt tilsyn af en person, der er fyldt 18 år og har fornøden indsigt i arbejdets art, og at tilsynet skal tilpasses arbejdets art.

Regeringen og FH, DA, Danske Regioner og KL er også enige om at følge og løbende drøfte udviklingen i unges arbejdsmiljø, herunder i forbindelse med den politisk aftalte evaluering, der gennemføres i andet halvår af 2026, og som bl.a. indebærer at se på de unges psykiske arbejdsmiljø.

Bilag Titel:	Høringssvar ifm. udkast til forslag til lov om ændring af lov om erhvervsuddannelser mv
Dagsordens titel	Høringssvar - Udkast til lovforslag om erhvervsuddannelser mv.
Dagsordenspunkt nr	22
Bilag nr	1
Antal bilag:	1

Børne- og Undervisningsministeriet
Juridisk Kontor
Att.: ejijk@uvm.dk

DANSKE
REGIONER

03-12-2025
EMN-2025-01056
1816241

Høringssvar om forslag til lov om ændring af lov om erhvervsuddannelser mv.

Danske Regioner takker for muligheden for at kommentere udkast til forslag til lov om ændring af lov om erhvervsuddannelser, lov om elevers og studerendes undervisningsmiljø, lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse og lov om Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag.

Høringssvaret er med forbehold for endelig godkendelse i Danske Regioners bestyrelse den 18. december 2025.

Danske Regioner bakker op udkast til de lovforslag, som følger op på den politiske aftale om markant styrkelse af erhvervsuddannelserne. Lovforslagene kan være med til at gøre erhvervsuddannelser mere attraktive, give bedre muligheder for ophold i udlandet samt medvirke til, at flere gennemfører deres erhvervsuddannelse.

Samlet set vurderes det, at ændringsforslagene kan bane vej for flere faglærte på arbejdsmarkedet i fremtiden – ikke mindst ift. sundhedsområdet.

Danske Regioner har en række uddybende kommentarer til udkast til en række af lovforslagene:

Bedre mulighed for udlandsophold

Danske Regioner ser det som meget positivt, at lovforslaget vil give bedre mulighed for ophold i udlandet og på den vis være med til at gøre erhvervsuddannelserne mere attraktive. Lovforslaget lægger således op til, at elever og lærlinge kan sikres forhåndsoptagelse til en skoleperiode i et hovedforløb, når eleven vender hjem fra en periode med oplæring i udlandet. Elever og lærlinge får desuden mulighed for optagelse i skoleoplæring efter udløb af en aftale om lønnet beskæftigelse med en udenlandsk arbejdsgiver, eller hvis aftalen mistes uforskyldt.

DANSKE REGIONER
DAMPFÆRGEVEJ 22
2100 KØBENHAVN Ø
+45 35 29 81 00
REGIONER@REGIONER.DK
REGIONER.DK

Principper for nyt udbudslandskab for udvalgte hovedforløb

Ifølge ændringsforslaget vedr. principper for nyt udbudslandskab for udvalgte hovedforløb vil de hovedforløb, der har et lavt elevtal, fremover blive samlet på et mindre antal udvalgte skoler via en afgrænset udbudsrunde. Samtidig indføres der en generel hjemmel til at tilbagekalde godkendelser, og muligheden for at indgå aftaler om udlægning af undervisning og opgaver med skoleoplæring til ikke-godkendte skoler afskaffes. Desuden tilbagekaldes godkendelser, der ikke har været anvendt i 3 år.

For Danske Regioner er det vigtigt at sikre, at der både er et varieret geografisk udbud af erhvervsuddannelser – og et fagligt, socialt og økonomisk bæredygtigt udbud med et tilstrækkeligt antal elever.

Hvis uddannelserne spredes ud på mange skoler, kan det være svært at opretholde gode faglige og sociale miljøer. Ved at samle hovedforløb og elever på færre skoler, bliver det lettere at investere i moderne udstyr og styrke lærernes kompetencer, hvilket gavner undervisningen. Samtidig kan flere elever på samme skole skabe et bedre socialt fællesskab.

Erfaringer peger også i retning af, at udlægning af grundforløb kan være vanskelige at opretholde over tid pga. for få elever.

Samtidig er det dog vigtigt at være opmærksom på, hvad tilpasningerne på hovedforløbsområdet kommer til at betyde for den regionale uddannelsesdækning, særligt når der samtidig lukkes for muligheden for at lave samarbejdsaftaler om udlægning af såvel hoved- som grundforløb.

Samlingen af udvalgte uddannelsesområder på færre skoler kan få konsekvens for mindre skoler, hvis det medfører, at de pågældende hovedforløb bliver placeret på store skoler. Der bør derfor tilstræbes en god balance, så man fortsat sikrer, at der er et varieret udbud af erhvervsuddannelser i hele landet.

Danske Regioner opfordrer til, at tilpasningerne samtidig ses i sammenhæng med gymnasireformen og omlægning af institutionslandskabet. Fx kan placering af hovedforløb få betydning for overgangen fra EPX til EUD fra 2030 og fremadrettede, bæredygtige og mangfoldige uddannelsesudbud i hele landet.

Besøg af skolen på lærepladsen mv.

Frafald er fortsat en udfordring på erhvervsuddannelserne. Danske Regioner ser positivt på, at skolerne får ansvaret for at besøge elever, der er i risiko for at falde fra uddannelsen, hos deres oplæringsvirksomheder og for at sikre samarbejdet med oplæringsvirksomheden om elevens trivsel og faglig udvikling.

Mulighed for eud på udstrakt tid

Danske Regioner støtter forslaget, da det vil give elever med funktionsnedsættelser bedre muligheder for at gennemføre en erhvervsuddannelse. Lovforslaget vil indebære en ny bestemmelse i

erhvervsuddannelsesloven, som vil give elever og lærlinge med funktionsnedsættelse - eller tilsvarende svære vanskeligheder - mulighed for at udstrække grundforløbet, skoleundervisningen i hovedforløbet og skoleoplæring på deres erhvervsuddannelse med op til 50 pct. Dermed vil elever og lærlinge med funktionsnedsættelser mv. få samme økonomiske vilkår som andre elever og lærlinge.

Med lærepladsløntillægget sikres de pågældende elever således fuld løn under erhvervsuddannelse trods et nedsat antal timer ugentligt som følge af den konkrete funktionsnedsættelse. Lovforslaget indebærer, at Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag (AUB) skal udbetale et tillæg, benævnt lærepladsløntillæg, til elever og lærlinge med funktionsnedsættelse eller tilsvarende svære vanskeligheder, hvis erhvervsuddannelsesforløb vil være fleksibelt tilrettelagt efter de foreslåede bestemmelser om eudfleks, og som har indgået en uddannelsesaftale med en arbejdsgiver.

Danske Regioner noterer, jf. lovforslaget, at regionernes merudgifter indfases gradvist fra 0,2 mio. kr. i 2026 til 0,3 mio. kr. årligt fra 2027 og frem.

Med venlig hilsen

Anders Kühnau
Formand, Danske Regioner

Mads Duedahl
Næstformand, Danske Regioner

Bilag Titel:	Danske Regioners høringssvar vedr lov om ændring af anvendelse af tvang i psykiatrien mv
Dagsordens titel	Høringssvar - Lov om ændring af anvendelse af tvang i psykiatrien mv.
Dagsordenspunkt nr	23
Bilag nr	1
Antal bilag:	1

NOTAT

06-11-2025

EMN-2025-00992

1814288

Helene Louise Munk Fog

Danske Regioners høringssvar vedr. forslag til lov om ændring af lov om anvendelse af tvang i psykiatrien m.v. (Øget anvendelse af kropsscannere og metaldetektorer, private vagter i psykiatrien, forældelsesfrister i Det Psykiatriske Patientklagenævn m.v.)

Danske Regioner modtog forslag til lov om ændring af lov om anvendelse af tvang i psykiatrien m.v. (Øget anvendelse af kropsscannere og metaldetektorer, private vagter i psykiatrien, forældelsesfrister i Det Psykiatriske Patientklagenævn m.v.) fra Indenrigs- og Sundhedsministeriet den 15. oktober 2025.

Danske Regioner vil indledningsvist kvittere for muligheden for at afgive høringssvar, og fremsender hermed samlet høringssvar på vegne af regionerne. Regionerne har ligeledes mulighed for selv at fremsende høringssvar.

Høringssvaret er inddelt i afsnit svarende til tilføjelserne i lovgivningen og indledes af generelle bemærkninger.

Generelle bemærkninger

Danske Regioner ser positivt på tilføjelserne i lov om anvendelse af tvang i psykiatrien, som vil være med til at skabe en mere sikker og tryk psykiatri for både patienter og personale.

Udkastet til lovforslag indeholder gode og nødvendige ændringer af psykiatriloven, ikke mindst på baggrund af udtalelser fra Folketingets Ombudsmand på baggrund af tilsynsbesøg m.v. Flere af forslagene vurderes desuden at medvirke til at sikre bedre og mere sikker behandling og pleje af patienterne. Den foreslåede ændring af klagereglerne til Det Psykiatriske Patientklagenævn er også meget velkommen, ikke mindst set i lyset af nogle konkrete sager vedr. patientforhold, der ligger mange år tilbage.

Anvendelse af karmscannere (metaldetektorer) på psykiatriske afdelinger, ambulatorier og akutmodtagelser

Danske Regioner ser positivt på muligheden for at anvende karmscannere (metaldetektorer) på psykiatriske afdelinger, ambulatorier og akutmodtagelser. Det bemærkes dog, at der i lovudkastet fremgår forskellige definitioner af metaldetektorer. I indledningen (fx side 6, afsnit 2) sidestilles en metaldetektor med en karmscanner, hvorimod en metaldetektor længere fremme defineres som et håndholdt apparat (side 13, afsnit 3).

Med henvisning til regeringens og aftalepartiernes intention om, at lovens definition på en metaldetektor skal udvides fra ikke alene at være en håndholdt version, men til at kunne være en karmscanner, synes der ikke at blive skabt egentlig hjemmel dertil i lovforslaget, da definitionen varierer. Danske Regioner opfordrer til, at det i loven fremskrives tydeligt, at metaldetektorer dækker over både håndholdte metaldetektorer og karmscannere.

Anvendelse af kropsscannere på ambulatorier og akutmodtagelser

Danske Regioner ser det som en væsentlig forbedring af patienter og personales sikkerhed, at der åbnes op for muligheden for at anvende kropsscannere i både ambulatorier og akutmodtagelser. Det er ligeledes positivt, at lovforslaget tydeligt fastslår, at akutmodtagelser er omfattet af denne bestemmelse.

Region Hovedstaden har i et brev fra 10. september 2024 til Indenrigs- og Sundhedsministeren, foreslået at indføre hjemmel til at bruge bagagescannere. I brevet foreslås desuden, at brugen af scannere bør kunne foregå rutinemæssigt, som det praktiseres ved domstolene. Især i psykiatriske akutmodtagelser, hvor patienter møder op akut uden forudgående visitation eller henvisning, kan kravet om konkret mistanke udgøre en væsentlig barriere for at sikre både patienters og personales tryghed. Begge forslag vurderes fortsat at være relevante mhp. at skabe en mere sikker og tryk psykiatri, og bør indarbejdes i nærværende eller kommende revidering af loven af anvendelse af tvang i psykiatrien.

Kropsvisitering af patienter, hvis kropsscanner/karmscanner giver udslag (bipper) på afdelinger

Det er meget relevant at indføre hjemmel til kropsvisitation, hvis en scanner giver udslag. Der mangler imidlertid en beskrivelse af muligheder og/eller konsekvenser, hvis en patient ikke vil medvirke til kropsvisitation. Fx om kropsvisitationen i sådanne tilfælde kan gennemføres ved anvendelse af fysisk magt, eller om patienten kan anvises ophold i afskærmet lokale indtil kropsvisitation kan gennemføres. Dette bør skrives ind i lovbemærkninger og/eller i vejledningen om anvendelse af tvang, når den revideres med de nye tiltag.

Hjemmel til brug af vagter/sikkerhedspersonale

Danske Regioner fremsendte bidrag fra regionerne vedr. brug af private vagter i psykiatrien til Indenrigs- og Sundhedsministeriet den 24. september 2025. Som det fremgår af bidraget og som det også skal understreges her, vil psykiatrien altid tilstræbe, at anvendelsen af tvang foretages af psykiatriens eget personale. Henset til, at der kan opstå ekstraordinære og farlige situationer, kan det være relevant at lade en privat vagt bistå med den faktiske gennemførelse af en fastholdelse eller en tvangsfiksering. Danske Regioner bifalder således forslaget om, at der sikres hjemmel til anvendelsen af private vagter i anvendelsen af tvang.

Som det også fremgår af Danske Regioners tidligere bidrag, er det væsentligt, at regionerne fortsat stiller krav om, at de private vagter har gennemgået uddannelse i deeskalering og konflikthåndtering, så deres indsats understøtter det behandlingsmæssige miljø.

Det foreslås desuden, at udtrykket "eksterne vagtværn" erstattes af "personale fra eksterne vagtfirmaer", da dette udtryk vurderes mere hensigtsmæssigt.

Vilkår om kropsvisitering for retspsykiatriske patienter efter udgang

Danske Regioner kvitterer for muligheden for at anvende kropsscannere, metaldetektorer og kropsvisitation ved mistanke fra overlægen om, at der bringes medikamenter, rusmidler eller farlige genstande ind på afdelingen. Overskriften og teksten stemmer dog ikke overens, og kropsvisitation bør også fremgå af selve teksten, særligt mhp. at medikamenter og rusmidler ikke kan forventes at findes ved brug af kropsscannere og metaldetektorer.

Det bemærkes desuden, at en række retspsykiatriske patienter behandles i almenpsykiatrien, og det foreslås således, at det også gælder for retspsykiatriske patienter i almenpsykiatrien.

I tilfælde af, at patienten modsætter sig kropsvisitationen foreslås at tilføje følgende: *"Denne [overlægen. jf. dog 4a] træffer samtidig bestemmelse om, i hvilket omfang der om fornødent kan anvendes magt til visitationens gennemførelse."*

Anvendelse af kamerakig på Sikringsafdelingen

Danske Regioner kvitterer for muligheden for anvendelse af kamerakig på Sikringsafdelingen.

Da Region Sjælland forvalter Sikringen, baserer bemærkninger vedr. kamerakig på Sikringsafdelingen sig udelukkende på bemærkninger fra Region Sjælland.

Det bør præciseres, at tidsbegrænsningen gælder, indtil der ansøges om og foreligger ny godkendelse fra Styrelsen for Patientsikkerhed, hvilket svarer til ordningen der gælder for oppegående tvangsfiksering.

Der bør formuleres en undtagelse fra hovedreglen om indikation af at kameraet er tændt, "med en lampe eller lys". En konstant tændt lampe eller ved brug tændt lampe eller lys, vil kunne have meget negativ effekt på en patient, som f.eks. er meget paranoid. I den konkrete patientcase, som der henvises til i lovudkastet, har det således været nødvendigt at tildække den lysdiode på kameraet, der markerer, at kameraet er aktiveret. Det noteres i journalen, at patienten er informeret om, at der anvendes video. Der skal desuden være opmærksomhed omkring, at det i nogle patientsituationer - f.eks. som i den aktuelle - vil være nødvendigt med konstant tændt kamera.

Det bør præciseres, at der med kamerakig henvises til optagelser/visning af både billede og lyd (ikke kun billede, som det fremgår nu).

Forholdet til databeskyttelseslovgivningen

Den beskrevne fremgangsmåde vil ikke være anvendelig i alle tilfælde. I nogle tilfælde - som f.eks. den aktuelle patientcase - vil det være nødvendigt med konstant kamerakig, for at sikre tilstrækkelig mulighed for at forebygge patientens voldsomme selvskade. Løbende log on/af vil ikke have nogen værdi.

I disse tilfælde vil det typisk være én medarbejder, der logger på ved vagtens start, hvorefter skærmen er aktiveret og kører kontinuerligt i den aktuelle vagt (dag/aften/nat). Skærmen placeres, så den kun er synlig for afsnittets personale således, at uvedkommende ikke får mulighed for at kigge med.

Forældelsesfrist i Det Psykiatriske Patientklagenævn

Danske Regioner ser positivt på indførslen af forældelsesfrist for indgivelse af klage over tvang ved Det Psykiatriske Patientklagenævn.

Danske Regioner foreslår en kortere klagefrist, fx 2 år. Denne patientgruppe har mere støtte end nogen anden gruppe. De informeres i øjeblikket, hvor tvang kommer på tale, om deres klagemuligheder, de får med det samme en patientrådgiver tildelt, der kan hjælpe dem med at udforme en klage og som hjælper dem løbende med rådgivning og klagevejledning/udformning, hvis det bliver nødvendigt at anvende mere tvang. Derudover har denne patientgruppe automatisk adgang til at påklage deres afgørelse videre til domstolene – uanset om de har fået medhold eller ej. Patientgruppen har ift. klagemuligheder været stillet bedre end somatiske patienter indtil nu. Henset til ligestillingen mellem somatiske og psykiatriske patienter opfordres der til også at ligestille klagemuligheder og samtidig have for øje, at patientgruppen kan have brug for ekstra støtte og vejledning.

Dertil kommer, at en absolut 5-års frist vil gøre det vanskeligt for vidner at genkalde sig situationen korrekt.

Bilag Titel:	Svar på høring over lovforslag om ny model for udbetaling af erstatninger i patienterstatningssager mv
Dagsordens titel	Høringssvar - Lovforslag vedr. ny model for udbetaling af erstatninger i patienterstatningssager m.v.
Dagsordenspunkt nr	24
Bilag nr	1
Antal bilag:	1

Indenrigs- og Sundhedsministeriet
Att.: sum@sum.dk , emkr@sum.dk og
sagl@sum.dk

DANSKE
REGIONER

08-12-2025
EMN-2025-01115
1820469

Svar på høring over udkast til lov om ændring af lov om klage- og erstatningsadgang inden for sundhedsvæsenet (Ny model for udbetaling af erstatninger i patienterstatningssager m.v.).

Indenrigs- og Sundhedsministeriet har den 27. november 2025 sendt udkast til lov om ændring af lov om klage- og erstatningsadgang inden for sundhedsvæsenet (Ny model for udbetaling af erstatninger i patienterstatningssager m.v.) i høring hos Danske Regioner. Danske Regioner har indhentet bidrag fra regionerne og fremsender hermed et samlet høringssvar på vegne af de fem regioner.

Danske Regioner bifalder forslaget til den ændrede model for udbetaling af erstatninger i patienterstatningssager. I forslaget beregnes egetbidraget som en procentvis andel af den enkelte erstatning. Det imødekommer kritikken af den nuværende ordning, blandt andet fordi patienter, der får udbetalt mindre erstatningsbeløb, ikke længere risikerer at skulle betale en uforholdsmæssig stor andel af deres erstatning i egetbidrag.

Samtidig indføres et loft for, hvor meget der skal betales i egetbidrag på 14.000 kr. (2025). Lovforslaget sikrer samlet set en mere rimelig model, hvor alle patienter bidrager med forholdsvis lige meget i egetbidrag – dog således, at ingen kommer til at betale et større egetbidrag end op til loftet.

Det bemærkes, at under pkt. 2.2, 3. sidste afsnit foreslås det, at hele afsnittet startende med ” Med henblik på at tilvejebringe finansiering af udvidelsen af patienterstatningens dækningsområde samt fredningen af udbetalt erstatning og godtgørelse i 2018, blev de daværende undergrænser på hhv. 10.000 kr. for behandlingsskader og 3.000 kr. for lægemiddelskader ophævet..”, udgår. Det var ikke ophævelse af undergrænserne, som tilvejebragte finansiering til udvidelse af patienterstatningsordningen. Det gjorde derimod indførelse af egetbidraget, hvilket fremgår korrekt af det efterfølgende afsnit på side 8 i lovforslaget.

DANSKE REGIONER
DAMPFÆRGEVEJ 22
2100 KØBENHAVN Ø
+45 35 29 81 00
REGIONER@REGIONER.DK
REGIONER.DK

Danske Regioner har ikke bemærkninger til de dele af lovforslaget, der vedrører henholdsvis Patienterstatningens mulighed for at afgive vejledende udtalelser og kompetence til at udpege medlemmer til Ankenævnet for Patienterstatningen.

Økonomi

Det fremgår af lovforslagets § 24, stk. 7, at ministeriet ved bekendtgørelse kan fastsætte regulering af tre forhold: undergrænse for erstatningsudbetalinger (idet sager under denne grænse ikke realitetsbehandles); loft for hvor stort egetbidrag maksimalt kan blive; samt procentsats til brug for beregning af egetbidraget. Danske Regioner er enige i, at modellen bliver langtidssikret, når ministeriet løbende ved bekendtgørelse kan regulere de tre forhold, som har betydning for den samlede økonomi på området. Der er i lovforslaget desuden lagt op til, at regionerne skal sikres et provenu på 18,6 mio. kr. (2025-niveau), så ordningen bibeholdes udgiftsneutral set i forhold til i dag. Danske Regioner imødeser, at dette kommer til at fremgå af bekendtgørelse.

Danske Regioner forventer således, at der ikke vil være økonomiske konsekvenser som følge af lovændringen. Hvis imidlertid dette skulle vise sig ikke at være tilfældet, forbeholdes retten til at rejse krav på Lov- og Cirkulæreprogrammet med henblik på forhandling af lovforslagets konsekvenser for regionernes økonomi, jfr. Det Udvidede Totalbalanceprincip (DUT) i henhold til VEJL nr. 63 af 09/10/2007.”

Venlig hilsen

Anders Kühnau
Formand

Mads Duedahl
1. næstformand

Bilag Titel:	Alliancen for et aldersvenligt Danmark
Dagsordens titel	Generelle orienteringer
Dagsordenspunkt nr	26
Bilag nr	1
Antal bilag:	1

Alliancen for et aldersvenligt Danmark

Snart vil næsten hver fjerde dansker være senior: I dag er over 1,1 millioner danskere fyldt 67 år – det svarer til næsten hver femte borger. I 2040 forventes tallet at stige til knap 1,4 millioner, hvoraf omkring 500.000 vil være over 80 år. Danmark står altså midt i en markant demografisk forandring..

De fleste ældre i Danmark lever sundere end tidligere, trives godt og har stærke sociale relationer. Men udviklingen rummer også udfordringer – blandt andet i forhold til arbejdsmarkedstilknøytning, boligsituation, mobilitet, trivsel, digital inklusion og stigmatisering. Hvis vi handler i tide, kan vi ikke blot forebygge isolation og ensomhed, men også styrke livskvaliteten og udfolde det store potentiale, der ligger hos de ældre.

Regeringen ønsker, at Danmark skal være et af verdens bedste lande at blive gammel i. Derfor er Rådet for et Aldersvenligt Danmark nedsat for at formulere en fælles vision for et aldersvenligt samfund – med fokus på flere gode og sunde leveår, aktiv deltagelse og meningsfulde fællesskaber.

Som en del af dette arbejde etableres *Alliancen for et Aldersvenligt Danmark* – et tværgående og innovativt partnerskab, der samler organisationer, virksomheder, fonde, forskningsinstitutioner og civilsamfundsaktører.

Alliancen skal være et centrum for samarbejde, viden og handling – et fællesskab, hvor vi løfter i flok fra hvert hjørne af samfundet. Formålet er at skabe debat, dele viden og inspirere til nye løsninger, der gør Danmark mere aldersvenligt på tværs af sektorer.

Partnerne i Alliancen bliver samtidig en vigtig stemme i arbejdet med Rådet for et Aldersvenligt Danmark og får mulighed for at komme med input til visionen for et samfund, hvor ældre borgere kan bevare høj livskvalitet, deltage aktivt og bidrage – på arbejdspladsen, i foreningslivet, i frivilligheden og i familien.

Alliancen for et Aldersvenligt Danmark skal samle kræfterne, styrke dialogen og gøre Danmark til et sted, hvor vi ikke bare bliver ældre – men lever godt, længere og sammen.